د ترکیې مازیګرۍ

(یونلیک)

قاضي محمد حسن حقیار

Ketabton.com

۱۳۹۴ لمریز کال

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ترکيې مازيگرى

(د ترکيې يونليک)

محمد حسن حقيار

۱۳۹۴ل کال

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحيم

کتاب پېژندنه:

د کتاب نوم: د ترکیې مازیگری

لیکـــوال: محمد حسن حقیار

خپروندی: د افغانستان ملي تحریك، فرهنگي څانگه

وېـبپـاڼه: www.melitahrik.com

ډیزاینگر: ضیاء ساپی

پښتۍ ډیزاین: فیاض حمید

چـاپشمېـر: ۱۰۰۰ ټوکه

چـاپـکـال: ۱۳۹۴ ل کال/ ۲۰۱۵م

د تحریك د خپرونو لړ: (۴۶)

یادونه: د چاپ حقوق له ملي تحریک سره خوندي دي او د کتاب د محتوا مسولیت لیکوال پورې اړه لري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

لړلیک

سرلیک **مخ**

د سر خبرې..۱
وېزه او ملګري..۳
د قسطنطينې پر لور.......................................۶
د ترکيې لنډه پېژندګلوي..................................۱۰
دا مهال د ترکيې ديني حالت.............................۱۴
د استانبول رڼه ماضي.....................................۱۶
مازيګرى د استانبول مزه کوينه...........................۱۹
په نشه کې تېښه..۲۳
انجلۍ د يار په ننداره شوه ۲۹
قونيه...۳۳
هيچ مولينا نشد مولاى روم..............................۳۸
صوفيانه رقص او سماع....................................۴۴
قره مان که قهرمان؟.......................................۴۸
ګل مې په لاس درته ولاړ يم ۵۴
نورو ته نوى ماته تکرار کلى..............................۵۸

(c) ketabton.com: The Digital Library

...تامریدی شمس تبریزی نشد..................................۶۲
د نوشیهر پر لور...۶۶
نوشیهر...۶۹
کپدوکیا که د فطرت کرشمه؟...................................۷۳
ترځمکې لاندې هېښوونکی تاریخي ښار.....................۸۰
سیم گیټ...۸۶
وروستۍ ناسته او د خدای په امانۍ شېبې..................۸۹
جدايي راغله لارې دوه شوې.....................................۹۲
د استانبول رڼاگانې...۹۵
چې خان يې په ياران يې...۹۹
رښتیا هم عاشق ړوند وي......................................۱۰۳
یا لندن یا مرگ...۱۰۶
د سفر پای...۱۱۰

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سرخبرې

د نړۍ ګڼو هېوادونو ته د شخصي او رسمي سفرونو توفیق را په برخه شوی دی، خو د ګڼو بوختیا وو له کبله یې د خاطرو ثبتولو او یا په بله وینا یون لیکلو ته اوزګار شوی نه یم ،د حج یونلیک یا د حرمینو هنداره مې ځکه ولیکله چې حجاجو تـه د حـج مناسک او مراسم وروښیم ، دفرضو ،واجبو ، سنتو او مستحبو تـو پیر ورتـه جوت کـړم او افغانان او پـه خاصـه تو ګـه افغـان چاروا کي هلتـه لـه موجـودو هغـو ستونزو څخـه خبر کـړم چې ددوی د چارواکیو او لـه نـورو ګڼو خـو اوو څخه افغان حجاجو ته ورمخ کېږي.

که څه هم ترکیې ته زموږ دا سفر لنډ او رسمي و خو د ترکیې له مد او جذر ډک تـاریخ ، شـاوخوا شپږ نـیم سـوه کالـه د اسلامي خلافـت مرکزیـت ، صـلیبي جګـړې ، اوس هلتـه د اسـلامي نظـام پرو ړانـدې موجود کورني او بهرني اصطکاکات او د ترکیې له اوسني پرمختګ او د چارواکیو له سیاسي کفایت او عملي حکمت څخه زموږ د ولس او چـاروا کیو خبرول اولـه دوی څخـه دپنـد او درس اخسـتلو فکر ددې لامل شول چې ددې سفر خاطرې له خپل ولس سره شریکې کړم.

د سفر اصلي موخه مو دمشهور او نړیـوال شـهرت لرونکي صـوفي او عـارف شـاعر حضرت مولینا جلال الـدین بلخي رومـي پـه نړیـوال

(c) ketabton.com: The Digital Library

سیمینار کې ګډون و.هغه مولینا چې نن سبا نړیوال خو پربړده چې آن ډېر افغانان هم له دې څخه خبر ندي چې ګوندې دا ویاړ زموږ دی او دختیځ د ستوري علامه سید جمال الدین افغان په څېرپر ده هم نور دعوه کوي .

په دې سفر کې زموږ یوه هراتۍ ملګرې هم وه چې کړنې او چلند یې زموږ له افغاني دود او مذهب سره په ټکر کې وې ، خپل نوم یې بل دی خومایې کورنۍ ته په احترام او کولتوري نزاکتونو ته په پام سره نوم بدل کړی او دلته مې د سیمین په نوم یاده کړې ده .دا ځکه چې وایي پریوې څېړې څومخونه خوږېږي

نورنو دا تاسو او دا مو (د ترکیې مازیګرى).

درنښت

ستاسو حقیار

(c) ketabton.com: The Digital Library

وېزه او ملګري

د سفريو ملګرى مې څو اويا کلن سپين ږيرى پوهاند عبدالقيوم قويم و بل يې د هرات او سېدونکې ،دځوان راډيو مشره او مدني فعاله سيمين وه ،او بله يې د مزار اوسېدونکې مدني فعاله پېغله فرخنده رجبي وه، کله چې د ترکيې سفارت ته د وېزې اخستلو لپاره ورتللو نو زه ،پوهاند قويم او سيمين بايد د عامې روغتيا په څلور لارې کې لس بجې راټول شوي واى، د شېرپور او عامې روغتيا پرترمنځ سړک کوم لوړ پوړى چارواکى تېرېده نو شل دقيقې ورته دا سړک بند و ،زه هم همدلته ايسار شوم پر سړک دومره ترافيکي ازدحام شو چې شل دقيقې نور هم لار خلاصه نه شوه، څلوېښت دقيقې وروسته چې د وعدې ځاى ته ورسېدم نو قويم صاحب او زموږ د سفر د زمينې چمتو کوونکى ښاغلى تاج صاحب راغلي وو خو سيمين لا نه وه را رسېدلې خوښ شوم چې ددوى د انتظار او ستړتيا په مسؤوليت کې راسره يوبل څوک هم شريک شو ،له تاج او قويم صاحب سره مو د سفر پر جزئياتو خبرې کولې خو سيمين له تاج صاحب سره په ټېليفوني تماس کې وه دهغې خبرې خو مونه اورېدلې خو تاج صاحب به ورته ويل چې ځاى دې نږدې دى له موټره پلې شه او په پښو راشه ،وروسته يې موږ ته وويل سيمين د وزير اکبرخان په دولسم سړک کې په بيروبار کې بنده ده، خو څو دقيقې وروسته مو چې کتل هغه د هوايي ډګر له لورې را ښکاره شوه سيمين موږ يوه هم

(c) ketabton.com: The Digital Library

نه وه لیدلې خو چې په څلور لارې کې رابښکاره شوه نو ومو پېژندله ،هغه نرۍ، دنګه او غنمرنګه انجلۍ وه، خپل عمر یې ۲۴ کاله وښود وروسته پوه شو چې هغه د الوتکې له لارې همدا اوس له هرات څخه را رسېدلې وه. تاج صاحب د ترکیې سفارت ته زموږ سپارښت وکړ او یو پېژند پاڼه یې هم راکړه په زمبق څلورلارې کې د ترکیې سفارت ته ورغللو خلک په کتار کې نوبت ته ولاړ و خو زموږ واسطه پخه وه دستي دننه وروغوښتل شو فورمې راکړل شوې د پاسپورت او تذکرې فوتو کاپي یې رانه واخستل اود سبا وعده یې راکړه سبا یې راته فون وکړ چې وېزې مو منظورې شوې او له ۲۰ډالرو سره راشئ ما پیسې د خپل همکار رفیع الله روشن په لاس ور ولېږلې او پاسپورت مې هم هماغه راوور، کله چې د ترکیې له سفارت څخه را ووتلو نو پوهاند قویم مو رخصت کړ دا چې د ترکیې د سفارت ترڅنګ د موټرو تم ځای نه وو نو ما خپل موټر هم رخصت کړی و ، سیمین ته مې وویل ، که چېرې لېرې ځې چې موټر راوغواړم هغې راته وویل چې نه په انصارې څلورلارې کې سیټي سنټر ته ځم ښه ده چې دواړه پلې لاړ شو ، نرۍ نرۍ باران هم ورېده ، پر لاره مو یو بل لاهم وپېژندل او کیسې مو سره وکړې ،زموږ دفتر هم انصارې څلورلارې ته نږدې دی، دا چې له دې سره د ملګرتیا او پلې تګ له کبله باران لوند کړم څو ځله یې بخښنه وغوښتنه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

تاج صاحب ویل چې ترکیه په مزار کې قونسلګري لري او فرخنده هملته ویزه اخلي.

له کابل څخه استانبول (قسطنطنیې) او له استانبول څخه قونیې او نورو ښارونو او له نورو ښارونو څخه استانبول او کابل ته هوایي ټکټکونه پر ترکېش ایرلاین کې مخکې ترمخکې اخستل شوي وو.

له پروګرام سره سم مو په دوهمه ورځ یوولس بجې د جمعې په ورځ له کابل څخه استانبول ته الوت و ، مور پنجشنبه غرمه تاج صاحب مېلمانه کړو ، فرخنده هم راغلې وه ، هغه له قده لنډه خو نوره سره او سپینه هوښیاره او چالاکه نجلۍ وه ، سره له دې چې مور ته د ترکي او امریکایي کوربنو لخوا په ایمیل هم پروګرام ښه تشریح شوی و بیاهم مېلمستیا د پروګرام پر جزئیاتو د لا ښه پوهېدلو لپاره وه ، تاج صاحب څه نغدې پیسې هم مور ټولوته راکړې.

له دې ځایه د غرمنۍ له خوړلو وروسته رخصت شو او سبا اته نیمې بجې مو په هوایي ډګر کې وعده کېښوده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د قسطنطنیې پر لور

سیمین، فرخنده او استاد قویم له وعدې سره سم نهه نیمې بجې راغلي وو خو د جمعې ورځ وه له ما سره د ترافیکي بیروبار او د لارې د بندېدلو اندېښنه نه وه نهه نیمې بجې ورغللم ، د هوايي ډګر نړیوال ترمینل کې، ډېر بیروبار نه و تالاشي ،بورډینګ پاسونه،د بیکونو تلل (وزن) خروجي هرڅه په اسانه او لږ وخت کې تېر شول، زه پر تالاشۍ نه خفه کېږم خو دا چې د هوايي ډګر متعصبه عسکر چې له پښتون او د پښتنو له جامو سره حساسیت لري د تالاشۍ پر مهال زما په شمول پر هر چا آن بوټان او واسکټونه هم وباسي نو ډېر زور راکوي.

پاو کم یوولس بجې الوتکې ته د ورختلو غږ وشو ، زما په بورډینګ پاس کې په ښښه شوې څوکۍ له شیشې سره ښښتې وه، د الوتکې مېلمه پال ښکلي هلکان او ښکلې ترکۍ نجونې وې.

ما د ترکانو د ښکلا ډېر صفتونه اورېدلي و ، د حج په مراسمو کې مې بیا عملاً ولیدل د سید جمال الدین افغان په لېسه کې اروابناد مولوي عبدالظاهر چې د پروان ولایت د غوربند او سېدونکی او ډېر انقلابي ،ویښ ،خوځنده ،نوښتګر او جید عالم او زموږ د تفسیر اوعقاید استاد و یوه ورځ موږ ته په ټولګي کې وویل چې د هغو پلټنو

(c) ketabton.com: The Digital Library

لـه مخـې چـې ده کـړې دي ورتــه جوتــه شــوې ، دا چـې خلـک پــه فولکلوریکو کیسو کې د پـوان اوښاپېرې یادوي نو دا د پـوان ځینې لوړ قدي او چاغ تور پوستکي سوډانیان او ښاپېرۍ ښکلې ترکانې دي.

د الوتکې دننه سکرین چې کله به پکې فلم ښودل کېده ښوولـه چې الوتکه په عشق اباد او اذربایيجان (باکو)استانبول ته روانه ده.

کله کله پر همدې سکرین د کابل له هوايي ډګر څخه طی شوی واټـن ، استانبول تـه پاتې واټـن ،لـه ځمکې لـوړوالی ، د سفر د پیل ساعت او دقیقې، د سفر پاتې وخت په ساعت او دقیقو ،دننه او بهر د هوا درجه ، د الوتکې د تللو مسیر هرڅه ښودل کېده، الوتکه چې لس بانـدې یـوولس بجې الـوتې وه څـه بانـدې پنځـه بجـې استانبول تـه ورسېده.

پر لاره یې له معمول سره سم ډوډۍ راکړه خو ډوډۍ یې خوندوره نه وه. دې سفر مو شا وخوا شپږ ساعته ونیول خو تهران ته چې تللو نو پـه اسمان ایرلاین کې یې تـر تهـران پـورې دوه ځلـه ښـه خونـدوره ډوډۍ راکړله، لومړی ځل مشهد ته له رسېدو وړاندې او دوهم ځل په مشهد کې له ۴۰ دقیقو ناستې وروسته کله چې تهران ته روان شوو.

مـا دنـړۍ ډېـر ښـارونه لیـدلي جـده هـم ښـکلې ده،دوبـۍ هـم خـو استانبول بیا ځانته خوند او ځانته ځانګړنې لري، له هوا څخه ښکاري

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې دا استانبول ښار ډېرې ودانۍ ګلابي ته ورته رنګ لري او ډېر يې په يوه نقشه جوړې شوې دي.

الوتکه پر استانبول ورښکته شوه کله پر سمندر کله پر ودانيو ،تک شين ښکلي پور او معمور د اسمانڅکو او سمندر لرونکی ښار ،هغه هم چې سمندر يې په منځ کې پروت وی او د ښار دواړه برخې په لوړو لوړو او اږدو پلونو نښلول شوې دي ،د نړۍ لومړنی ښار چې په دوه وچو کې پروت دی او اسيا او اروپا يې سره نښلولې دي.

ما په، لينګراد ،فنليند ، کراچۍ، قطر،کويټ، دوبۍ ،ممبيي،بندرعباس او جده کې هم د بحر غاړې ليدلي دي خو هغه ښکلا چې په استانبول کې يې لري په بل ځای کې يې نلري ،دلته د بحر غاړو ته شنې غونډۍ او د مري او يا خوست د تڼيو د ولسوالۍ د عاد ممد د سيمې په څېر هرڅه شنه شنه دي.

الوتکې په استانبول کې د اتاترک په نړيوال هوايي ډګر کې ښکته کړو دلته نړيوال هوايي ډګر بېل او د کورنيو الوتنو ډګر بېل دی.

زما ملګرو په کابل کې خپل بار (بکسونه) الوتکې ته ورکړي او ورته يې ويلي و چې په قونيه کې يې ترې غواړي خو زما سامان کم و، ما الوتکې ته ونه سپاره، بلکې له ځان سره مې کېښود کله چې استانبول ته ورسېدو نو بايد همدلته مو بايد ترکيې ته دننوتلو مهر(خولي) وهلې وای په لوی هوايي ډګر کې مو له ډېرو

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنو وروسته هغه ځای پیدا کړ چې ترانزیټ دخولي وهي، دا استانبول هوايي ډگر او س د نړیوال مرکز حیثیت خپل کړی او هغه مسافرین چې مستقیم الوت نلري له همدې ځایه الوتکې بدلوي. په هوايي ډگر کې یو سالون ځای کې د پرش غرفوته سلگونه خلک کتار ولاړ وو ټول يې بهرنیان او لوخ او نیمه لوڅ وو زه هم نولسمې غرفې ته ودرېدم دلته نه بیروبار وي او نه بې نظمي هر سړی د نوبت په مراعات مجبور دی او هر سړی نوبت مراعاتوی.

ما په څو نړیوالو هوايي ډگرونو او څو هېوادونو کې لیدلي هغه افغانان چې په خپله خاوره کې نه قانون مني اونه نظم او نه د سپلین خو په نورو هېوادونو او هوايي ډگرونو کې بیا داهرڅه مني. دلته هم په کتارونو کې افغانان و خو هغه د پیښوریانو خبره مجال نه وو چې څوک دې بې نظمي وکړي او یا دې له کتار څخه ووځي دلته چې زه ووینم افغانان قانون او نظم دواړه مني نو په افغانستان کې هم ددوی قانوني کېدلو او قانون منني ته هیله من شم او فکر کوم چې که قانوني حکومت راشي او دقانون د تطبیق هوډ ولري نو افغانان قانون مني، داچې اوس بې نظمي او بې بندوباري ده نو چې: (ورانه ده له خانه ده).

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ترکیې لنډه پېژندګلوي

ترکیا اروا اسیایي (اروپا ـ اسیا) هیواد دی چې لویه برخه یې اناتولي په کوچنۍ اسیا او په سویل کې په باختر اسیا او منځني ختیځ کې پرته ده او کوزه برخه یې چې د ترکیې په نوم او بالکان د اوروپا ختیځه برخه کې واقع ده.

ترکیه له ختیځ خوا له ایران ،اذربایجان ،ارمنستان او ګرجستان سره ، په سویل کې له عراق او سوریې سره او په شمال یا د اروپا په خوا کې له بلغارستان او یونان او له تورې بحیرې سره اوږده پوله لري.

د سویل لخوا له مدیترانې سره هم په اوبو کې پوله لري.

بیفور او دار داتل هم په ترکیه کې دي.

نفوس یې د وروستۍ سر شمېرنې له مخې شاوخوا ۷۲میلیونه ، پراخوالی یې ۷۸۳۱۵۲۲کیلو متره مربع دی ترکیه د افغانستان په څېر شین هېواد دی بارانونه پکې ډېر دي د نفوس ۸۵سلنه یې سنیان او ۱۵ یې شیعیان دی ،ترکان تکړه مسلمانان دی. که څه هم په ۱۳۹۲ هـ س کال د مصطفی کمال اتا ترک لخوا یې د حکومت بڼه لاییک یا سکولریزم شو خو خلک یې اوس هم ښه کلک مسلمانان دي که څه هم

(c) ketabton.com: The Digital Library

پرا ستانبول ،انقره او ازمیر کې اوس هم بې حجابي او عیاشي ډېره اوشراب ،عام دي خو د قونیې په څېر مذهبي ښارونه هم لري.

په ترکانو کې ختیځ اولوېدیځ دواړه کلتورونه شته دي خو ختیځ کلتور پکې قوي دی.

له اتا ترک وړاندې د ترکیې رسم الخط په عربي لیکل کېده خو اتاترک په لاتیني ژبه واړاوه.

د ترکیې یا د عثماني اسلامي امپراطورۍ مراندې تر افریقا منځني ختیځ اروپا پورې رسیدلې وې خو له نړیوالې جګړې وروسته د عثماني خلافت ډېرې برخې د فرانسې او برتانیې لاس ته ورغللې ، په ۱۳۰۲ هـ لمریز (۱۹۲۳ زیږدیز) د یو سیکولر او د پردیو د غلام شخص مصطفی کمال باشا چې ځانته یې اتاترک یا د ترکانو د پلار نوم ورکړی و اودامهال یې ډېرې نظامي بریاوې هم تر لاسه کړې وې دعثمانیانو د شپږم خلیفه ځای ونیوه او سیکولر حکومت یې اعلان کړ.

دترکیې دحکومت طرز جمهوري دی یو پارلمان لري، تورستې ښارونه یې استانبول، انتالیا ، ازمیر،قونیه او نوشهره دي

سیکولر مصطفی کمال:

دترکیې او دلته دسیکولریزم دترویج له تاریخ سره د مصطفی کمال نوم تړلی دی هغه په ۱۸۸۱ زیږدیز کال د مۍ په ۱۹مه د اوسني

(c) ketabton.com: The Digital Library

یونان چې هغه مهال د اسلامي خلافت یوه برخه وه په ستالونیکي ښار کې وزېږېد.

د عثماني خلافت پر مهال پوځ ته ورغی په طرابلس کې له ایټالیایانو سره وجنګېد ، د بالکان په جګړو کې قوماندانۍ ته ورسېد په ۱۹۱۲ زېږدیز کال د دار دانل په تنګي او ګالیبولي جزیره کې هم له یونانیا سره وجنګېد ، په لومړۍ نړیواله جګړه کې یې د ترکیې د استقلال د جګړې قومانده په لاس کې وه، د جګړې له پای وروسته د شپږم خلیفه محمد له بې کفایتۍ څخه په استفادې یې د هغه نظام رنګ او سیکولریزم یې حاکم کړ.

کمال باشاه له روحانیونو سره جګړه پیل کړه، حجاب یې منع کړ، اروپايي جامې یې اجباري کړې، دین یې تر مسجده محدود او له سیاسته یې بېل کړ، ښځې یې له شرعي حدودو څخه وتلو ته وهڅولې عربي خط یې په لاتیني واړاوه.

مېرمن یې (لطیفې هانم) په ۱۹۳۰ زېږدیز کال کې هغه جامه واغوستله چې ځینې اروپایان یې نن هم نه اغوندي.

مساجدو کې یې په لاسپیکر کې اذان بند کړ، شراب یې عام کړل، او د اسلام پر ضد یې هر اړخیزه مبارزه پیل کړه، اتا ترک د ۵۷ کالو په عمر د نومبر په لسمه د دلمه بارغمي په ماڼۍ کې په استانبول کې وفات شو ، او په انقره کې خاورو ته وسپارل شو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اتاترک د استانبول په ایاصوفیه کې هغه شپږ سوه کلن تاریخي مسجد چې سلطان محمد فاتح د یوې کلیسا پر ځای جوړ کړی و د عیسایانو د اعتراض په پلمه پر موزیم بدل کړ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا مهال د ترکيې ديني حالت

ترکيه اوس يا د اسلامي خلافت له سقوط څخه نوي کاله وروسته بل حالت لري، د اتاترک د سيکولري کړنو په نتيجه کې نږدې وه چې ترکيه هم د هسپانيې په برخليک اخته شي، دلته په ترکيه کې د نجم الدين اربکان تر بريا او په ټولټاکنو کې د اتا ترک د جمهوري ګوند تر ماتې پوره ۷۵کاله سيکولريزم حاکم و، دين بېل او سياست بېل و، په ترکيه کې د اروپا په څېر ازادي او عياشي وه خو حقيقت نه پټېږي، خلک نورله سيکولريزم او بې دينۍ څخه ستړي شول ،۷۵کلن سيکولريزم ترکيه په تمامه معنی شاته وغورځوله د ترکيې اقتصاد ،کلتور او سياست شاته ولاړ خو اوس هلته بېرته دين ته تمايل پيدا شوی دی خلک او په ځانګړي توګه ځوانان دين ته مخ را اړوي، اسلام ورو۔ورو بېرته خپل ځای پيدا کوي، اربکان ،عبدالله ګل او طيب اردوغان ټول پوه۔ ،عالم او د ترکيې په حساسيتونو پوه خلک دي اوتدريجي اصلاحات يې پيل کړي دي خو ډېر ورو او حکيمانه. داسې چې نه د ترکي ځوانانو احساسات را وپاروي او نه کفري نړۍ ته پلمه په لاس ورکړي ،ترکيې په ناټو کې هم خپل غړيتوب ساتلی ،د نړۍ په کچه خپل اعتبار هم ساتي او اصلاحات هم راولي ،

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ترکیې حالت تېز موټر ته ورته دی، اوس که موټر چلوونکی غواړي چې د ګړندي یا په تېز رفتار کې د تلونکي موټر مخ واړوي نو اړ دی چې لومړی د موټر سرعت را کم کړي او مخ یې وګرځوي او که په همدې سرعت کې اشترنګ پوره تاو کړي نو موټر اوړي او ترې چپه کېږي.

ما چې لومړی استانبول ولید نو حیران شوم چې دې خلکو څنګه اسلامپالو ته رایه ورکړېده، د ازادۍ ،فحاشۍ له اسلام سره د ځوانانو واټن او بیا اسلامي نظام ته رایه ورکول یې ښخي د حیرانتیا خبره ده.

خو اوس هلته اردوغان او عبد الله ګل په حکمت اصلاحات پیل کړي دی ،مثلاً په شرابو یې مالیه زیاته کړه، په لیلیو کې یې د هلکانو او انجونو ځایونه بېل کړل، پر حجاب بندیز یې ختم کړ، په لاوډسپیکر کې اذان ته اجازه وشوه، د اتاترک په نوم دولتي مډال یې له منځه ویووړ او .....
هیله ده چې یو ځل بیا د اسلام مجد او عظمت نه یوازې په ترکیه ، بلکې به ټوله اسلامي نړۍ کې را ژوندی شي، زه چې د ترکیې او سني نظام ته ګورم نو ماته دا سپېڅلې نښې او هیلې ښکاري.

څانګه به نن سبا کې ګل شي

مایې په سرکې سرې غوټۍ لیدلې دینه

(c) ketabton.com: The Digital Library

د استانبول رڼه ماضي

د اسلامي نړۍ مشهور اتل سلطان محمد فاتح استانبول (پخوانۍ قسطنطنیه) چې د عیسوي ارتودوکس دین ډېر مهم مرکز وو په ډېر ځانګړي ظرفیت او جنګي مهارت ونیوه، قسطنطنیه د ختیځ روم د امپراطورۍ پلازمینه وه چې دې امپراطورۍ په لبنان ،فلسطین او سوریې هم واکمني درلوده، د قسطنطنیې بنسټګر لومړی کنستانستین (له۲۷۴ څخه تر ۳۳۷م)د روم لومړنی امپراطور و چې عیسویت یې ومانه همده په ۳۳۰ کې پیزانیسوم (اوسنی استانبول) د خپلې امپراطورۍ د پلازمینې په توګه وټاکله او تر ۱۴۵۳ز پورې یې له یوولس سوه کالو ډېر دلته حکومت وکړ، د بیزا نیتوم نوم د عیسا یانو د امپراطورۍ په وخت کې پر قسطنطنیه واوښت او کله چې سلطان محمد فاتح دا ښار فتحه کړ نو نوم یې پرې اسلامبول کېښود ،چې د بې دینه مطفی کمال اتاترک پر وخت کې اسلامبول پر استانبول بدل شو، سلطان محمد فاتح په ۱۴۵۱ زېږدیز کال په ۲۲ کلنۍ کې واک ته ورسېد، تر ده وړاندې هم عثماني حاکمانو د استانبول د نیولو لپاره یوولس ځله بریدونه کړي وو خو دا چې د استانبول درې خواوو ته اوبه (سویل او لوېدیځ ته یې مرمره

(c) ketabton.com: The Digital Library

بحر، ختیځ او شمال ختیځ ته د بوسیفور تنګی او شمال ته زرین سمندرګی یا خلیج دي او لوېدیځ ته یې وچه ده چې ډېر لوړ او پلن دیوالونه پرې را تاو شوي او قسطنطنیه یې په کلکه نظامي کلا بدله کړې وه نو دا برېدونه ناکام شوي وو.

هرمسلمان خلیفه هڅه کوله چې دا ښار ونیسي ځکه چې رسول الله (ص) فرمایلي وو: (هغه چې قسطنطنیه نیسي ښو مره نېک امیر دی او لښکر یې هم ښو مره نېک لښکر.))

په سورت روم کې هم دهمدې او ختیځ روم امپراطورۍ یادونه شوېده.

سلطان محمد فاتح داځل کلک هوډ وکړ چې قسطنطنیه به نیسي ډېر پیاوړی چمتو والی یې ونیوه، دهغه وخت تر ټولو عصري نظامي تجهیزات او توپونه او ټانګونه یې جوړ کړل، ۲۵۰ زره روزلی لښکر یې برابر کړ، سلګونه بحري جنګي بېړۍ یې تیارې کړې، قسطنطنیه یې له څلور خواوو محاصره کړه څو څو ځله یې جنګي تکتیکونه تغییر کړل، لسګونه متره لوړې ګرځنده د لرګي کلاګانې یې جوړې کړې، تر ځمکې لاندې لسګونه تونلونه یې وویستل ،د دښمن په زړه کې یې د وېرې خپرولو لپاره ګڼې بریالۍ لارې چارې وکارولې او دنړۍ په تاریخ کې لومړی او وروستی ځل وو چې اویا بحري بېړۍ یې په یوه شپه کې په وچه کې په لوړه او ټیټه پنځه کیلو متره لېرې په جنګي سپاهیانو ولېږدولې د بیزانسي امپراطور او دده مرستې ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

راغلیو لسګونه جنګي بېړیو د اښار ساته او د ښار له ساحل څخه لېرې یې بېړیو اړه جوړه کړې وه،خو ده پخپل بې مثاله استعداد او نظامي خارق العاده استعداد او تکتیک په یوه شپه کې په سپاهیانو ۵ کیلو متره سرک جوړ ،په غوړیو او نورو موادو برابراو په وچه د بېړیو ټېل وهلو او لېږدولو ته چمتو کړ او په جادویي ډول یې په هماغه شپه ۷۰ بېړۍ په وچه ولېږدولې او د دښمن د بېړیو او دښار د ساحل ترمنځ یې ودرولې چې بیزانسي امپراطور او ښاریانو ته دا دهېښتیا ترخنګ داکار د پیریانو وبرېښېد او په تونلونو کې کار کوونکي انسانان به یې پرښتې بللې په دې ترتیب سلطان محمد هغه ښار فتح کړ چې اروپایانو او د عیسوي نړۍ جنګي پوهانو یې د سقوط تصور هم نه کاوه.

سلطان محمد له بري وروسته ټول دښمنان وبخښل ورته یې وویل چې بشپړه ازادي لرئ، مشران یې ونازول دهغوی درناوی یې وکړ همدې ترحم عیسویان وهڅول چې اسلام ومني.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مازيګري د استانبول مزه کوينه

پنځه نيمې بجې له هوايي ډګر څخه ووتلو ،قونيې ته مو الوت پاو باندې لس بجې وو پرېکړه مو وکړه چې داځه کم پنځه ساعته وخت به د استانبول په کتلو تېر کړو او لومړی به د سمندرغاړې ته ځو ،له يو ټکسي چلوونکي مو وپوښتل چې د سمندر غاړې ته څو کيلو متره لاره ده او کرايه څو اخلې، هغه وويل چې لار شل کيلو متره او کرايه پنځوس لېرې ده ما چې حساب وکړ له پنځوس ليرو شاوخوا اتلس نيم سوه افغانۍ جوړېدې نو ملګروته مې وويل دوی ته موږ هم خارجيان ښکارو په شل کيلو متره واټن کې اتلس نيم سوه افغانۍ !!

له څو ټکسي چلوونکيو سره مو خبرې وکړې ،په ډېرو چنو مو يو په څلوېښت ليرو چمتو کړ، له موږ سره اند ښنه وه چې هسې نه بحر نږدې وي او پر دوه درې سړکونو مو تاو راتاو او ښکته مو کړي خو ډېر پنځه ويشت کيلو متره لار ووهله کوم لس کيلو متره يې د بحر پر غاړه وګرځولو د کبانو پر لوی بازار يې تېر کړو څو ځايه د سمندر پر غاړه د تفريح ځای و خو هغه چې زما په خبر يې ماته ګوډه انګليسي زده وه وويل چې تاسې د تفريح مشهور او لوی ځای ته بيايم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا موټر چلوونکی چیلي نومیده ، لږ لږ په انګلیسي پوهېده ،په یوه ځای کې یې موټر ودراوه د سړک پر غاړه یې یوې نښې ته اشاره وکړه ویل یې دا د اسیا او اروپا زیرو پواینټ (صفري نقطه)ده ،دې خوا اسیا او اخوا اروپا ده موږ هم ور ښکته شو یو پښه مو د اسیا اوبله پښه مو د اروپا پر وچو کېښوده، عکسونه مو واخستل او په یو وخت کې مو په دوه وچو کې ژوند وکړ.

په استانبول کې اسیا او اروپا یو شان دي هوا ،آبادي پرمختګ خو په لویه کې بیا ددې دواړو وچو په پرمختګ کې ډېر توپیر دی.

ډریور د بحر تر څنګ د یو لوی پله پر غاړه موټر ودراوه ،نیم چمن، نیم د لوبو او ساعت تېرۍ، ځای ګرځنده هوټلونه د پله لاندې او بحر له پاسه لوی بازار هوټلونه د سیل او سیاحت کشتۍ لیدل کېدلې ،ډرېور موږ ته وویل چې له دې ځایه کله بېرته ځئ چې زه درپسې راشم؟

موږ ورته اته بجې وخت ورکړ ،زما نورو ملګرو لاترکۍ پیسې (لیرې) نه وې اخستې خو ماته مې زوی احمد طارق له سفر وړاندې له شهزاده سرای څخه راوړې وې ، د ډرېور کرایه هم ما ورکړه د بېرته راتګ لپاره دیو ځای کېدلو ځای مو ورسره وټاکه ،ټکسي چلوونکی خوش طبع سړی و ماښام اته بجې د بیا لیدلو په هیله مو رخصت کړ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د بحر پر غاړه کښتۍ والا په لاسپيکر کې سيلانيان خپلې کښتۍ ته وربلل فرخنده ورورانـدې شوه د ټکټ پوښتنه يې ترې وکړه يومسؤول يې وويل چې اته ليرې اخلو مورږ ورتـه وويـل چې بحر کې څومره وخت تېروې ويې ويل پوره يو ساعت، پرېکړه مو وکړه چې وروخېژو ،قويم صاحب د څلور واړو پرځای شل ډالر ورکړل،موږ هم ددرې پوړيزې کښتۍ دريم پوړ ته وروختلو، مخه راته خلاصه وه څو دقيقې وروسته د کښتۍ درې واړه پوړونه ډک او کښتۍ روانه شوه دلته نو هره دقيقه دا ايجابوي چې انځورونه واخلو د بحر دواړه غاړو ته کورونه ،هوټلونه ،ښکلې او په تکو شنو غونډيو کې لوکسې ودانۍ لـه يـوې خوا د استانبول مازيګرى دبحر خوږ او يخ شمال دکښتۍ دريم پوړ ،ښکلې او فطري شاعرانه فضا ،دې فضا ،نه يوازې زه له ځانه بې ځانه کړم بلکې فرخنده او سيمين يې هم له قال څخه د حال ژبې ته بوتللې ،لومړی خو له نورو ترکې انجونو او مېرمنو سره ددوی توپير ددوی په غاړو کې نرى څادرو خو شمال، شاعرانه وجد او حال دوی هم بې خوده کړې، څادر مادر ولوېد او انځورونو اخستلو زور واخست. هلته نورې ښکلې هم وې خو زما همسفرې هم له چا کمې نه وې د استانبول دسمندر مازيګرى اوشمال ددوی په اننګو کې وينه لاوغوړوله او لايې وخوځوله اننګې يې داسې شول تابه ويل په رښتيا هم دلته چا د ګلابو پاڼې پېيلې دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

له یوې خوا یې په اننګو کې ګلابي داني، د شونډو سرخي اوله بلې خوا د استانبول پر سمندر مازیګرنی لمر خپور و ، شفق لکه لمر چې همدلته زرین وزرونه راټولوي او یا لکه کائنات چې همدلته د خپلې ښکلا کرشمه ننداريې ته وړاندې کوي د مخامخ ناستو انجونو غومبورو او په سمندر کې د مازیګرني لمر زرینو پلوشو د استاد ناګار دابیت څو څو ځله بې اختیاره راباندې تکرار کړ:

راوله حیا په اننګو کې لمبې بلې که

ټیټ سیند ته شفق که په اوبو کې لمبې بلې که

ما ویل لکه ناګار صاحب چې همدا صحنه لیدلې او بیا یې په شعر کې انځور کړېده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په نشه کې تیشه

ما د فطرت له دې کرشمو څخه د خوند اخستلو لپاره د خپل بدن د هر غړي بلوتوت پرانستی و چې نا څاپه مې د خیال او خوند دنړۍ ځلی ونړېدا او په نشه کې مې تېشه ووهل شوه ، په یاد مې شول چې بیک مې په ټکسي کې رانه هېر او پاتې شوی دی. اوس یې خوند وکړ؟؟ په بیک کې مې دوه نیم زره ډالر، دېرش زره افغانۍ، څو جوړه جامې ، کورتۍ ګانې ،یوه ویدیو یي ، یوه کوچنۍ د عکاسۍ کیمره ، یو غږ ثبتوونکی (وایس ریکارډر) یوډېر انتیک لوړ بیه او نوی ماډل کوچنی لپ ټاپ چې په دوحه کې مې په ۴۸۰۰ ریاله اخستی و ، یو ای پاډ ،د سیمینار لپاره چمتو کړې مقالې ،څو کتابونه ، د سفر له اړتیا وړ نورو توکیو سره ځای پرځای کړي وو ، اوه خدایه دا څه وشول ، د استانبول لوی دوه قاره یي ښار، نه د ټکسي د پلېټ شمېره ، نه د ټکسي چلوونکي د ټېلیفون شمېره ،نه ورسره کومه پېژند ګلوي ،نه مو ټکسي د ټکسي انفارمېشن یا د ټکسي له رسمي اډې راوستې نه... بس پر لویه لار مو ورسره خبره وکړه او را روانه مو کړه بیک مې شاته ډاله کې کېښود .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کښتۍ منځ کې سو چونو و اخستلم اوس به څه کېږي فرخندې او سیمین ته مې وویل چې بیک رانه په موټر کې هېر شوی او هرڅه پکې دي.

هغوی همدومره وویل: ((وای چرا؟ الی چطور مېشه))،بس نور نو په خپله نندار ه بوختې شوې او کیسه کې مې هم نه وې ،چاره نه وه خپله مې خپل زړه ته ډاډ ورکاوه دومره پیسې راسره جېب کې وې چې یو څه چاره پرې وکړم ،پاسپورت او یو h.t.c موبایل راسره جېب کې و چې د انټرنېټ لپاره هم کارېده لویه اندېښنه مې دا وه چې له جامو اومقالوسره به څه کوم هلته خو ټوله دریشي او پطلون دی دا جامې خو هر ومرو خېرنېږی دلته افغان ګنډونکي یا نشته او که شته زه یې څه پېژنم په ترکیه کې مې ملګري وو خو د هغوی د ټیلیفون شمېرې او ادرسونه هم په همدې بیک کې وو که پطلون واغوندم خلک به څه وایي. خیر هغه د ډېل کارنګي په خبرو مې زړه ته ډاډ ورکړ چې که هرڅومره خفګان وکړم له لوښې تویې شوې شیدې نه راپورته کېږي نو ښه ده چې فکر وکړم هېڅ هم ندي شوي. په یوه ساعت کې مې ځان بېرته پاچا کړ پیسې لرې ،پاسپورت لرې، h.t.c فون لري ټولو ښارونو ته دې ټکټ دو طرف ریزرف دی چې جامې دې خیرنې شوې خیر دی د خوب جامې واغونده او هغه هوټل ته د وینځلو لپاره ورکړه ډېر تینګار پرې وکړه چې ژر یې درکړي اوته تر هغې له خونې بهر مه وځه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په لږ وخت کې مې هرڅه هېر کړل خو سیمین په لیدلو مې دامتل سترګو ته ودرېد رښتیا چې : ((پردی غم له واورو سوړ وي))

ګوره د سیمین او فرخندې زما بکس په یاد هم ندی او پخپلو مزو کې ډوبې دي.

هڅه مې وکړه چې بیک هېر کړم خو دې ته مې هم هیله وه چې چلوونکي خو ژمنه کړې چې اته بجې راځي ،ښایي هغه صادق او مسلمان شخص وي او بیک راوړي که صادق هم نه وی ښایي د موټر په ډاله کې بیک ته یې پام نه وي او راشي کله کله به مې هېر شو خو پرېشاني یې وه.

کښتۍ د استانبول منځ کې سمندر کې روانه ډېره وړاندې لاړه یو هوایي پول مخ ته راغی ډېر لوړ او ډېر ښکلی وو د سمندر اخوا دېخوا یا شمال۔جنوب کې غونډیو ته ورته پیاوړې پایې لګول شوې او نور پول په قوي کېبلونو تړل شوی وو د پول اوږدوالی به شاوخوا دوه کیلو متره وه خو په همدومره فاصله کې یې پایه یا ستن نه درلوده او پول هوایي ځوړند وو.

وروسته پر همدې پلونو تېر راتېر شو ،څلور سرکونه یې درلودل دوه له یوې خوا او دوه له بلې خوا نور هم وړاندې لاړو همداسې یو بل پول مخ ته راغی کښتۍ له همدې پله سره ببرته را تاوه شوه ورو -- ورو خپل لومړني ځای ته راغلله په سمندر کې څو همداسې سیلاني

(c) ketabton.com: The Digital Library

کښتنۍ نورې هم رواني وې ،له کښتنۍ ترښکته کېدلو وروسته تر پله لاندې او د سمندر د پاسه جوړشوي بازارته د ډوډۍ خوړلو لپاره لاړو هلته هم ښکلي کتار هوټلونه وو ،د هر هوټل شاګردانو خلک په پوره مهارت ځانته جذبول، لاره یې نیولې وه موږ د کبانو فرمایش ورکړ ،خو ترڅو چې کبان پخېږي او ډوډۍ تیارېږي باید لمونځ وکړو ، د اوداسه د ځای پوښتنته مې وکړه خو د ددې کار لپاره ځانګړی ځای نه و بالاخره د یو هوټل په تشناب کې مې په زحمت اودس وکړ.

له څو هوټلیانو مې وغوښتل چې که د لمانځه لپاره ځای راکړي خو هغوی بخښنه وغوښتله او د مسجد ادرس یې راکړ ،مسجد د سمندر ترڅنګ د پروت سړک جنوب خواته و او د سړک لاندې لار ورغلې وه د مسجد ترڅنګ پخوانۍ کلیسا وه پوه نه شوم چې شاړه به وه او که فعاله ،مسجد څه کم څلور سوه کاله پخوا جوړ شوی و، زموږ ملګری محمد حکیم بشارت چې له هند څخه راستون شو نو په پڅواک خبري اژانس کې به یې ما او نعمان دوست ته د یو مسجد د ښکلا چې دده د حیرانتیا لامل شوی و صفت کاوه په صفت کې په وجد راغی ویل یې: ((عجیبه خو داده چې دا مسجد څلورسوه کاله پخوا جوړ شوی او هغه هم مسلمانانو جوړ کړی دی)).

دا مسجد د ترکي مهندسۍ ډېره ښکلې او نادره نمونه وه همدلته مې دوه رکعته لمونځ وکړ، په مسجد کې ګڼو ښځو هم لمونځ کاوه د سمندر پر غاړه مې چې پخپل درې ساعته ژوند کې د ترکي انجونو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ازادي، تنګ پتلونونه ،تک سپین لوڅ ورنونه ،څنګلې او په عام بازار کې د یو بل ښکلول ولیدل نو داسې مې و انګېرله چې دلته نو مسلماني ډېره کمزورې شوې خو چې په مسجد کې مې ښځینه مسلمانانې که څه هم شمېره یې کمه وه ولیدلې بېرته ډاډه شوم.دلته ورځ اوږده وه تر اوه نیمو بجو پورې د مازیګر لمونځ کېده.

له ډوډۍ چې فارغ شو پاوکم اته بجې وې، زما خپل بیک ته سودا وه هماغه ځای ته ورغللم چې له ټکسي چلوونکي سره مو ټاکلی و ،زما لا پام نه وو چې هماغه موټر چلوونکي راباندې غږ کړ، .Mr Haji I am here،(ښاغلی حاجي زه دلته یم) په زړه کې خوشحاله شوم خو غوښتل مې خپل خفګان او اندېښنه له هغه پټه کړم هغه دستي راته وویل چې بیک دی په موټر کې دی ماهم دومره ورته وویل thank you:(مننه).ویې ویل چې ملګري دې چېرې دي ماورته وویل اوس راځي اته بجې شوې خو ملګري مې یو هم نه ښکارېدل مار خوړلی له پړي هم وېرېږي زړه مې نه کېده چې ټکسي پرېږدم او هغوی پسې لاړ شم، خیر له ځان سره مې وویل چې که چېرې دې سړي ستا بیک پټاوه نو بېرته درته ولې راته. له شرمه مې بیک هم ونه غوښت په همدې ډاډ ملګرو پسې لاړم استاد قویم او فرخنده مې وموندل ،سیمین نه وه هغوی ویل چې سیمین له دوی هم ورکه ده په لوی بازار کې ورپسې ګرځو خو هغه نه لیدل کېږي ،دلته ټکسي والا وارخطا دی ما ټکسي والا بوخت کړ کله هغوی پسې ورځم او کله ټکسي ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

راځم، بالاخره هغوی هم پنځه ویشت دقیقې وروسته راغلل او بېرته مو هوايي ډګر ته حرکت وکړ لار دو طرفه وه ددې لپاره چې بېرته هوايي ډګرته لاړشو. نو باید په سمندر تېر شوي پله واوړو. همداسې وشول له پله تېر شو لږ نور هم وړاندې لاړو هلته په یوه چوک بېرته خپل لاس ته را واوښتو، په ترکیه کې ترافیک د افغانستان په څېر په ښي لاس دی پر پله ډېر ترافیکې بیروبار و،

(c) ketabton.com: The Digital Library

انجلۍ د يار په ننداره شوه ...

موږ بايد کم ترکمه نهه بجې د اتاترک په نړيوال هوايي ډګر کې واى، خو ترڅو چې بېرته پرپله راتاوېدو او هغه ځاى ته را ورسېدو له کوم ځايه مو چې حرکت پيل کړی وو نو پنځلس دقيقې يې ونيولې همدلته شل کم نهه بجې شوې موږ ته نه د کورنيو الوتنو ترمينل معلوم وو نه مو بورډينګ پاسونه اخستي وو او هلته هم بايد دافغانستان په څېر مسافر له الوت څخه دوه ساعته وړاندې هوايي ډګر ته لاړ شي لس بجې يا د الوت وخت شېبه په شېبه را لنډېږي او بيرو بار ډېرېږي.

ډرېور مو پوه کړ چې لس بجې زموږ الوت دی او دی بايد وروستی کوښښ وکړي چې وخته مو ورسوي ، له چيلي څخه مې مننه وکړه چې بيک يې راووړ سوچونو واخستلم چې ولې يې بيک راووړ ايا دا ښه مسلمان دی؟ د ترکيې نوم نه بدوي او وطنپاله دی؟ داسې خو هم نده چې په ډاله کې يې بيک ته پام شوی ندی که داسې وای نو ولې يې له مخامخ کېدلو سره دستي راته د بيک د شتون وويل ښايي هغه فکر کړی وي چې موږ يې د موټر د پلېټ نمبر اخستې او پيدا کولی يې شو يا.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

په بیروبار کې ونښتو ټول یو بل ملامتوو چې ولې مو ټکسي ناوخته (اته بجې) را وغوښت ما ته غوسه هم راتلله چې سیمین ولې کوم شل دقیقې ورکه وه موټر د مېږي په پښو روان دی ډرېور ډاډ راکاوه چې دا بیروبار هر ماښام وي خو د کبانو تر بازاره اخوا بیا ختمېږي.

د کبانو بازار ته لا نه وو رسېدلي چې ساعت پاو کم لس بجې وښودې له دې بازاره چې دا هم د سمندر پر غاړه دی اخوا هم بیروبار و نورنو الوت ته له رسېدلو نهیلي شو خفه وو چې قونیې ته به څنګه ځان رسوو ؟ کله کله ځان پورې په کړس کړس وخاندو فرخندې وویل چې له استانبول څخه قونیې ته په موټر کې دولس ساعته لاره ده همدا اوس ټکسي نیسو او روانېږو ځکه چې سباته رسماً پروګرام پرانستل کېږي.

کله به فرخندې پر سیمین او کله به سیمین پرفرخندې ملامتې اچوله خوماورته وویل چې دواړه د سمندر په ننداره شوئ دا ټپه مې ورته ووېلې:

(انجلۍ د یار په ننداره شوه

د پلار پر پرتوګ یې په سوباړو وشکونه)

کله مو ویل چې که په نورو هوایي کرښو کې ارجنټ (ضروري) ټکټ ومومو هغه به واخلو ددوی د بېته هم اند ښښنه وه چې د ترکش

(c) ketabton.com: The Digital Library

هوايي كرښې د پروګرام له مخې د دوى بكسونه او بيكونه د لس بجو په الوت كې قونيې ته ليږل كېدل هلته د پروګرام د مسؤولينو لخوا زموږ هر كلي ته مېلمه پالان او موټر راليږل كېدل له موږ يو سره هم د تركيې سيم كارت نه وو چې په قونيه كې له كورنو سره اړيكه ونيسو او له ستونزې يې خبرو كړو ، داړيكو بله مرجع هم نه وه.كله به سړك خلاص و نو چيلي بېچاره به په يو سل او لسو كې هم ته شل باندى لس بجې هوايي ډګر ته ورسېدو د كورنيو الوتنو ځاى او ترمينل له بهرنيو بيل او ترمنځ يې سړك دى، چيلي همدلته ښكته د تركيې هوايي كرښې ته ژر ژر لاړو ماموړينو ته موټكټ ورښكاره كړ خو هغوى وويل چې دا الوتكه خو په خپل وخت الوتې او تاسو خپل الوت له لاسه وركړى دى، خفه شو ديوې غرفې شاته يوه تنكۍ ښكلې پېغلوټه ناسته وه موږ ويل راځئ له همدې سره مشوره وكړو هغې ته مو د اكيسه وكړه دستي يې چيرته زنګ وواهه له ټيليفون وروسته يې له موږ څخه ټكټونه وغوښتل موږ ترې وپوښتل چې څه يې كوي ويې ويل لس باندې دولس بجې بل الوت دى هغې كې مو لېږم له خوشحالۍ نه په جامو كې نه ځايېدو ،وينه راكې وغوړېده، سيمين او فرخندې خوله يوبل څخه لاسونه تاو اويوبل ښه ډېرښكل كړل او ښه د زړه له اخلاصه يې وخندل بورډېنګ پاسونه مو واخستل او له غرفې را ستانه شو ، په همدې خوشحالۍ كې وو چې سيمين ناڅاپه وارخطا شوه: ((اوف اوف اين چې شد اين چې شد)) ويل يې پيل

(c) ketabton.com: The Digital Library

کړل لامل مو ترې وپوښت ویل یې چې کورتۍ یې د جېبونو له سامان سره ترې په موټر کې پاتې ده په منډه بهر سړک ته ووته کوم لس دقیقې وروسته بېرته تشه راغلله ویل یې ټکسي تللې ده، ښه مو ورپورې وخندل خو ویل یې پیسې یې پکې نه وې ما ورته وویل چې الوت ته کوم یونیم ساعت پاتې دی ځئ چې کوم نږدې بازار وګورو هغوی وویل چې دا شرم او خفګان مو کم دی چې بیا وځو، خوزه وتلم ټکسي ته مې وویل چې یو ساعت وخت لرم او په بازار کې مې وګرځوه همدا اسې وشول چې بېرته راغللم او د الوت ځای مې پیدا کاوه نو څه کم دولس بجې وې لږ نه وم ناست چې الوتکې ته یې د ختلو وویل الوتکه په خپل وخت والوته شل باندې یوه بجه قونیې ته ورسېدو زما بیک خو راسره و خو ملګرو مې چې د قونیې په هوایي ډګر کې د سامان د وتلو پر ګرځنده پلاستیکي پټۍ خپل سامان هرڅو مره وکوت څه یې ونه موندل د هوایي ډګر مسؤولینو ته یې د خپل سفر د ځنډ او اوس د سامان د نشتون وویل ټول خلک له ترمینل څخه ووتل ما هم له دوی سره لږه منډه وکړه خو سیمین او فرخنده دومره زړورې وې چې زما مرستې ته یې اړتیا نه وه.له نیم ساعت وروسته څرګنده شوه چې ددوی بکسونه لاهم ندي راغلي، له استانبول سره له اړیکې وروسته ورته وویل شو چې په سباني الوت کې به یې راولېږي خو په دې نیم ساعت کې پر دوی ښه مرګ او دبیکونو ورکېدلو وېره تېره شوه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

قونیه

قونیه د ترکیې له ۸۱ ولایاتو څخه تر ټولو لوی ولایت دی چې مرکز یې هم (قونیه) نوم لري قونیه ،د اناتولي په برخه کې دی پراخوالی یې ۳۹۰۰۰ زره کیلو متره مربع او نفوس یې په ۲۰۱۱ کې ۳۹۸۰۰۰ تنه دي.

ډېر او سېدونکي یې کردان دي دا ولایت د اناتولي د نظام نقطه ده.

دا ښار په تاریخ کې د ریکونیون ،ایکویلام، او استاکونا په نوم هم یاد شوی دی،د یاقوت حموي او معجم البلدان په وینا افلاطون هم همدلته ښخ دی.

د تاریخپوهانو په اند په قونیه کې د مدنیت له مهال څخه پخوانۍ ښېې اوس هم شته دي په دې وخت کې نیشولتک ،کالکولیتک او برنزو کلتورونه لیدل شوي دي. لرغونپوهانو په قونیه کې د نیئو لیتک د پیر یا له میلاد څخه (اوه زره کاله پخواني)اثار موندلي دي.

د قونیې تاریخي ځایونه چې ډېرېې مور ولیدل عبارت دي له د مولینا له مزار، او موزیم،د شمس الدین تبرېزي مسجد او مزار، چیني اثار، د شرف الدین مسجد ،پنځه مناره موزیم،علاؤ الدین مسجد ،عزیزیه مسجد ، د سلطان سلیم مسجد ، د لرغون پېژندنې

(c) ketabton.com: The Digital Library

موزيم ، د انتوګرافي موزيم، د قوبون اوغلي موزيم، د يوسف اقاکتابتون ،دمرامرباغونه، سله، کلسترا ،ګوک بورت چاتاله هوبوک،داشرف اوغلي مسجد ، دفاسله مجسمه، دقباديان آباد ، سرای افلاطون ،سيناري او اف شهر.

زموږ هرکلي ته د لس بجو الوت ته راغلي مېلمه پال لاهم له موټر سره موږ ته ولاړ و له هغه سره په موټر کې سپاره او دقونيې ښار خواته چلتن ګارډن هوټل ته وخوځېدو د شپې څه باندې دوه بجې وې چې چلتن ګارډن هوټل ته ورسېدو د هوټل عمليې زموږ بکسونه تر رسپشن پورې ورسول دننه راته څوتنه هرکلي ته ولاړ و داټول زموږ کوربانه و خو لامونه پېژندل يو يې ځان کرستوفر او يوې ځوانې مېرمن ځان کيلي معرفي کړ ،رسپشن ياد هرکلي ځانګې ته مو پاسپورټونه ورکړل هغوی هم موږ ته له پخوا د ريزرف شويو خونو کيلي ګانې (چابيانې) راکړې.

له امريکايي کوربنو سره مو يوه شېبه بنډار وکړ له هغوی سره په چمن کې پر څوکيو کېناستو ، دلته دوه تنه ايرانيان محسن او شغله هم وو پر مېز د شرابو کتار بوتلونه ايښې و موږ ته يې هم ګيلاسونه ډکول خو چې ، ګيلاس يې را وړاندې کړ نو موږ ترې بخښنه وغوښتنه د سحر د ناشتې ځای يا رستورانت او د سحر نۍ د پيل او پای پروخت يې پوه کړو دوی خپل څُمار ماتاوه موږ ستړي وو د استراحت

(c) ketabton.com: The Digital Library

اجازه مو تري وغوښته او وموټاکله چې سبا نهه بجې به ټول په ګراونډ یاد هوټل دهرکلي د څانګې ترخنګ راټولېږو.

زما دخونې شمېره ۳۳۴وه ښېګڼه يې داوه چې دهوټل شمال ته په دريم پوړ کې لومړۍ خونه وه چې کړکۍ به مې پرانيستې نو دقونيي ښکلی ښار به مې ليده.

ستړی وم ويده شوم پر وخت نه پوهېدم خو زه عادت يم چې دسحر لمانځه وخت شي نو اتومات ويښېږم چې کله راويښ وم نو اودس مې وکړ ماويل راځه چې هر وخت وي لمونځ وکړه قبله مې هم نه پېژندله فکر کولو وروسته مې يو خوا وټاکله خوښه و ډېر تو پير پکې نه و.

د اکثرو اسلامي هېوادونو په لويو او عصري هوټلونو کې جای نماز اېښی اود قبلې خوا يې په يوه غشي ښنبه کړې وي خو دلته نه جای نماز و اونه يې دقبلې خوا په ښنبه کړې وه.

به سبا يې د هوټل په منيجر پسې ورغللم ورته مې وويل چې دعثماني خلافت په مرکز او مشهور اسلامي هېواد ترکيه کې مو دهوټل يخچالونه او مېنو بارونه له شرابو ډک کړي دي خو په خونه کې مو نه جاينماز شته اونه مو دقبلې خوا معلومه ده ورته مې وويل پر دې هم سر خلاص کړه چې دلته شراب د هر سړي ضرورت نه وي، بلکې ځينې لمونځ هم کوي په ټوکه مې ورته وويل چې ترڅو مو په هره خونه کې جای نماز اېښی نه وي او دقبلې خوامو په غشو يا

(c) ketabton.com: The Digital Library

وکتورونو معلومه کړې نه وي نو زما اعتصاب به جاري وي، هغه چې زما افغاني او کليوالي جامو او تور واسکټ ته وکتل په خندا شو ویل یې همدا نن داکار کوو خو ګوره موږ د هوټل په څمکتلي کې دلمانځه لپاره ځای لرو.

چې هلته ورغللم نو په یوه کوچنۍ عادي خونه کې جاینماز هوار وو نو رنه د اوداسه ځای و نه محراب نه مسجد نه..... خو په هوټل کې هر ډول شراب ښه پربمانه موندل کېدل آن یو کوچني بوتل عادي کوکاکولا په ۸ لیرو خو یو بوتل شراب په ۲ لیرو و.

له لمانځه وروسته بېرته ویده شوم دمبایل زنګ مې اتو بجو ته برابر کړ ،له ویښېدلو وروسته د لمبلو لپاره تشناب ته ننوتلم دتشناب سېستم ډېر عصري وو د اوبودتودوخې دمعلومولو لپاره په شیشه کې ستن نصب وه دانو ستا خوښه وه چې اوبه څومره ګرمې کاروې؟ خوزه پردې نه پوهېدم چې اوبه څنګه معتدلې او کارولو ته چمتو کړم خیر پرتوکمو مې لاس وهل پیل کړل اخوا تاو کړه دېخوا تاو کړه اخر مې چل زده کړ هلته داسې نده چې دیخو اوبو ځانته او دګرمو اوبو ځانته نل وی او دواړه تاو راتاو او معتدلې اوبه برابرې کړه هلته به ورته لیکل کوې او درجه به په لیکلو ټاکې اوبیا به کماند ورکوی.

د استنجا لپاره نه کوم پایپ (نل) وو اونه کومه لوټکه (کوزه) حیران وم چې داخلک دلته څنګه استنجا کوي کله خومې ویل دوی به

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښايي پر کاغذ اکتفا کوي او يا به ژر ژر لامبي ،خير ځانته مې قناعت ور کولی ونشو اخوا د ښخوا مې کتل او لاس وهل مې پيل کړل ترڅو مې وليدل چې هلته نه نل، نه لوټکې او نه لاس ته اړتيا شته ده ،بلکې د ننه په کمود کې اسان او برياڼی سستم نصب دی او د ښوې توکمې په وهلو د رته خپله استنجا کوي.

له لمبلو وروسته مې د هرکلي او معلوماتو ځانګې ته فون وکړ چې جامې راته او تو کړي درې دقيقې وروست يوه انجلۍ راغلله جامې مې ورکړې او ورته مې وويل چې شل دقيقې وروسته مې پکار دي هغې په اشاره پوه کړم چې له يو ساعت وړاندې يې راوړلی نشي، او که ژر مې پکار وي نو خونه کې اوتو او قاتکي مېز شته دی ماهم ورسره ومنله ورته مې وويل دادوه جوړه ته اوتو کړه او زه به ژر دلته بله جوړه اتو کړم ،ايله ايله مې نهه بجې ځان ښکته کېدلو ته برابر کړ.

چې لاندې لاړم درې تنه ملګري مې راغلي وو له هغوی سره ستړې مشي هم څو دقيقې وخت ونيوه څه باندې نهه بجې چې رستورانټ (خوړنځي) ته لاړم خو وخت پوره او رستورانټ تړلی و، وږی تږی راتاو شوم په کانټين کې مې يو جوس واخست خوبيه يې د جوس ترڅنګ د شرابو له ايښی بوتل څخه لوړه وه؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

هیچ مولینا نشد مولای روم

پاو باندې نهه بجې د سفر ۱۸تنه مېلمانه او درې تنه کوربانه په یو کاستړ او مرسدیز موټر کې د حضرت مولنای روم روضې ته روان شو.

روضه له هوټل سره ډېره نږدې ښايي یو کیلو متره کې وه خو موږ نابلده و.

له روانېدو وړاندې د سفر ټول ملګري یوبل ته معرفي شو موږ د یوبل سوانح مخکې هم لوستې وې ځکه د سفر کوربنو پرې ډېره خواري کړې وه او ټولو ته يې لېږلې وه خو اسم مو له مسمی سره نه پېژنده.

د حضرت مولنا جلالدین بلخي رومي د مزار په دروازه کې ډېر بیر وبار و، په دروازه کې ننوتلو زحمت او حوصله غوښته زموږ کوربنو موږ ته ټکټونه واخستل ،تالاشي عامه ،سخته او کمپیوټري وه. د مولنا د مزار محوطه پراخه او لوی کمپلکس دی ، پراخه له ګلونو ډک چمن او سرکونه لري ،چې ورننوځې نو ښي خواته دې د یوې نږدې ودانۍ پر پاتې شونو چې اوس يې ايله يو متر بنسټونه پاتې دي سترګې لګېږي.دا هغه کور دی چې د مولنا پلار مولنا محمد بن حُسین خطیبي د کرمان له ښار تر راستنېدلو وروسته جوړ کړ او د

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژوند تر پایه پکې اوسېده. مولنا هم د ځوانۍ شېبې همدلته تېرې کړې دي. په دې ځای کې دکور نقشه لا هم پر ځای ده، کوټې، تشناب .....هر څه پېژندل کېږي.کور بنو راته دا کور ښه تشریح کړ. له دې ځایه مزار ته ور روان شو خو ټېل ما ټېل او بیرو بار زیارت دی. مزار او موزیم بیا ددې محوطې دننه په بله محوطه کې پراته دي او مزار بیا ځانته ودانۍ او دوه دروازې لري. په دې توګه باید تر مزاره له څلورو دروازو ورتېرشي. د زیارت کوونکو ډېره برخه ښځې او نجونې وي. د مزار خونې ته له ننوتلو وړاندې د لومړۍ دروازې تر څنګ په لویو لویو ظروفو کې هغه پلاستیکونه پراته دي چې د بوټانو له پاسه اغوستل کېږي او د همدې غرض لپاره جوړ شوي. د همدې لومړۍ دروازې تر څنګ د اوداسه ځای مو د بیا راټولېدلو لپاره وټاکه. پلاستیکونه مو د بوټانو له پاسه واغوستل او ننوتلو. له دروازې دننه ښي خواته د مولنا د طریقې سمبول خو پګړۍ ایښې وې ورسره جوخت بله دروازه وه، له هغې چې ننوتلو نو شاوخوا ټول لوی او واړه قبرونه و ،دا ټول په یوه نقشه ،. شین رنګ ورکړل شوی او شنې پردې پرې غوړېدلې وې. دمولنا له مور پرته د هغه ټوله کورنۍ همدلته دفن ده.موږ ته مخکې ویل شوي وو چې دلته کېمرې راوړل او عکاسي منع ده. خو موږ له ځانه سره وړې وې ، هلته مو عکاسي پیل کړه خو چې د مولنا د قبر عکس مو واخست نو پولیسو مخالفت کاوه خو بیر وبار ډېر وو په پټه او ښکاره عکاسي کېده ما هم ترې څو

(c) ketabton.com: The Digital Library

انځورونه واخستل .دننه محوطه کې چپ لاس ته د مثنوي معنوي او بل ځای کې د قران عظیم الشان د خطي نویو او زړو نسخو نندارتون وو ، د بیرو بار له امله چاته د کتلو نوبت په اسانۍ نه ورته، یا به یې له کتلو تېرېدې او یا به دې له نجونو او ښځو سره ځان مښل منل. پولیس هم د نظم په مخنیوي کې ناکام وو خو ما ټول ولیدل او انځورونه مې ترې واخیستل. د ودانۍ دواړه دروازې د لرګي او په پخوانۍ بڼه جوړې شوې دې .له دې ځایه چې ووتلو نو د وعدې ځای ته ورغللم هلته له یو دوو تنو پرته څوک نه وو ، شاوخوا په کوم شل پنځه ویشت خونو کې د مولنا موزیم جوړ شوی دی، د هغه جامې ،بوټان ،پګړۍ ،د تصوف مجلس مریدان، په هر حالت کې د ذکر بڼه، د هغه وخت کارېدونکې توکي .....ددې ټولو لیدلو او انځور وېستلو رانه ډېر وخت ونیوه یو دوه ځله د وعدې ځای ته راغللم خو ملګري مې ټول نه وو راغلي بېرته لاړم د موزیم پاتې برخې مې هم وکتلې،د هغې ځوانیمرګې شاعرې شهزادګۍ قبر مې هم ولید چې څه باندې اته سوه کاله پخوا وفات شوې. ددې شهزادګۍ او زمونږ د بلخي رابعې بر خلیک سره ورته وه. د عاطفي او جذباتو سمندر مې طوفاني شو. زمونږ شهزادګۍ (رابعه)خو یې ورور په حمام کې ووژله او په خپلو وینو یې د حمام دیوالونه په شعرونو سره کړي وو. خو نه پوهېږم چې ترکۍ شهزادګۍ چا ووژله او بکتاش یې څوک وو .کله چې د وعدې ځای ته راغللم نو یو ملګری مې هم نه وو. فکر مې وکړ چې هغوی

(c) ketabton.com: The Digital Library

رانه بهر تللي دي، اخوا د ښخوا مې ډېر ولټول خو نه وو. بهر راووتلم هلته هم نه وو ، هغه موټر مې هم سم نه پېژنده او نه په هغه ځای کې ولاړ وو چې موږ يې راوستي وو. ټيليفون هم راسره نه وو چې له چا سره په اړيکه کې شم خفه او حيران وم .د ښته خفه نه وم چې ځای به پيدا نکړم ،ځکه هرې ټکسي اړوند هوټل ته بېولی شوم خفه د ښته وم چې ټول ملګري به راپسې ګرځي .او يا به ورته نامنظم او نا همغږی ښکاره شم. د مولنا مزار او پارک دوه دروازی لري لوېديځه يې چې دننوتلو ده قوي کمپيوټري تالاشي هم په کې کېږي او بله سويلي ياد وتلو دروازه ده .دوه درې ځله دې او هغې دروازې ته ولاړم. لوېديځې دروازې ته مخامخ د قونيې ښارترټولو لويه هديره ده چې احاطه ترې تاوه وه .قبرونه يې په يوه نقشه منظم ، پر ونو پوښلي او سرکونه پکې غځېدلي وو. زه دې هديرې ته ورغللم انځورونه مې ترې واخيستل ،بېرته راغللم سويلي دروازې ته مخامخ رستورانت ته ورننوتم کافي مې راوغوښته ،يوه کوچنۍ پياله چې ايله دوه غړپه کېدله په درې لېرې يا شاخوا سل افغانۍ وه .بېرته بهر راووتللم دلته د مريو انتيک غاړکۍ ،تسبې،د مولنا له قيمتي کاڼو او غميو جوړې مجسمې خرڅېدلې دلته مې شيان کتل چې کيلي راباندې غږ کړ ،ګورم چې ډېر ملګري مې همدلته دي چې ورغللم نو پوه شوم چې له ما پرته دوه درې ملګري لا هم نادرکه دي .خير دولس نيمې بجې ټول پوره او پلې د زاړه بازار کتلو ته ور روان شو. د قونيې زوړ بازار د

(c) ketabton.com: The Digital Library

مولنا مزار ته نږدې دی دلته مو یو تاریخي مسجد چې څلور نیم سوه کاله پخوا جوړ شوی وو ولید. ما د بیو د معلومولو لپاره په دوکانونو کې ډېر شیان بیه کړل خو نرخونه ډېر لوړ وو مثلاً یو ګرام عربي سره زر په (۸۴) لیرې و چې څه کم ۲۹۰۰ افغانۍ کېدلې په داسې حال کې چې په همدې وخت کې په افغانستان کې همدا زر یو ګرام په ۲۲۰۰ افغانۍ و.

یو موچي مو ولید خو د افغانستان تر موچیانو ډېر عصري وو یوه ښه چوکۍ یې ځانته ایښې او بله یې مراجعینو ته بکس یې هم لوکس او د موچیتوب لپاره جوړ شوی وو. یوه جوړه بوټان یې په دوه نیم لیرو یا ۸۵ افغانیو رنګول. تر څه کم دوه بجو د قونیې په زاړه بازار کې چې اوس ډېر عصري او د لوړپوړیزو ودانیو لرونکی دی وګرځېدو قونیه هم پراخه سړکونه لري او ښکلې او پاک ښار دی. کوربنو موټر هملته بازار ته راوغوښتل او هوټل ته روان شو. له مهال وېش سره سم زمونږ ننني غرمه پر کوربنو وه او باید له دولس نیمو تر یوې نیمې مو خوړلې وای خو موږ څه کم دوه بجې هوټل ته راورسېدو. لومړی خپلو خونو ته لاړو او و مو ټاکله چې دوه بجې به ټول راځو او ډوډۍ به یو ځای خورو. په لومړي پوړ یا ګراونډ (میدان) کې ښکلې د سیمینار سالون وو هملته مو خوندوره ترکۍ ډوډۍ چې سوپ، کباب، وریجې، قورمه، فیرني، سلاد او مشروبات پکې وو وخوړه د مهالوېش له مخې مو باید یوه نیمه بجه د مولنا په اړه خپلمنځي بحث پیل کړی

(c) ketabton.com: The Digital Library

وای خو سم عملي نه شو ،شاوخوا درې بجې مو بحث پیل کړ ،د بحث ژبه ډېره انګلیسی وه خو فارسي هم پکې وه بحث تر شپږو بجو اوږد شو. په دې بحث کې د مولنا پر ژوند او فن بحث وشو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

صوفیانه رقص او سماع

له بحث وروسته یو ساعت دمه وه او اوه بجې مو باید د ماښام ډوډۍ په خپل لګښت خوړلې وای او پاوبانډی اوه بجې د مولنا کلتوري مرکز ته د سماع او صوفیانه رقص د لیدلو لپاره تللي وای .خو موږ ماړه وو .ومو پتېیله چې له پروګرام څخه تر راستنېدلو وروسته ډوډۍ وخورو. پاوباندي اوه بجې چې لابي یا د هوټل د هر کلي د ځانګې خواته راغللو نو ملګري مو کم راغلي وو ما د لمانځه د ځای پوښتنه وکړه .د هوټل ځمکتلي ته یې لاس ونیوه هلته دوه خونې یوه د نارینه اوبله د ښځینه وو د لمانځه لپاره بېلې شوې وې .له لمانځه چې راغللم خبر شوم چې پروګرام بدل شوی او موږ باید اته نیمې بجې د مولنا کلتوري مرکز ته روان شو .دا ځکه چې هلته د ذکر او سماع پروګرام نهه بجې پیلېده .موږ ګومان کاوه چې د مولنا کلتوري مرکز به له هوټل څخه لېرې وي او په موټر کې به ورځو. خو دا مرکز د هوټل په شاوخوا سل متری کې و او د دواړو پارکونه سره نښتي وو. د مولنا کلتوري مرکز ډېر ښکلی او ډېر لوړ جوړ شوی دی ګنبدي بڼه لري او ډېر لوی او ګران بیه قندیل پکې ځوړند دی. په یو وخت کې شاوخوا پنځو زرو تنو لپاره ځوکۍ لري .هلته هر څوک

(c) ketabton.com: The Digital Library

کمپیوټري تالاشي کېږده. موږ چې ورغللو نو نړدې ځوکۍ ټولې ډکې وې خو زموږ لپاره په منځ او ښه ځای کې ځوکۍ ریزرف شوې وې. موږ ته لا د مخه په مهالوېش کې ویل شوي وو چې دلته عکاسي او د کیمرو وړل منع دي خو ما او ځینو نورو له ځانه سره کیمرې وړې وې. لومړی مو په پټه عکاسي کوله خو وموليدل چې دا منع ډېره جدي نده، بیا مو د کیمرو فلشونه هم خلاص کړل. ځوکۍ ټولې ډکې شوې ان ځینې ولاړ پاتې شول نهه بجې څوارلس تنه ستیج ته راغلل. څوک د ارمونیې، څوک د رباب، څوک د ډول، څوک د بینجو، څوک د سیتار شاته کېناستل. یو ځوان راغی په ترکي ژبه یې ډېره احساساتي وینا وکړه چې څو ځله د ګډونوالو په تودو چکچکو بدرګه شو. ورپسې هال ته ۴۰ تنه ښکلي ځوانان چې د مولنا په تقلید شنې پګړۍ یې تړلې وې. د ترکانو ځانګړې وربښمیو ته ورته چپنې او سپینو ته ورته زېړچکې اوږدې جامې یې پر تن وې دننه هال ته راغلل او د هال ښي خوا ته لکه د لمانځه قعده په یو صف کې کېناستل څو شېبې وروسته د مولنای روم د طریقې سجاده نشین او ددوی پیر په داسې حال کې هال ته راننووت چې چکچکو هال لړځاوه او دا څلوېښت تنه او هغه نور ۱۴ تنه ټول ورته لاس په سینه ودرېدل. د دې سړي مخ ته رڼا روانه وه. خو هېڅ نه لیدل کېده چې دا رڼا له کومه رالوېدلې. دوی خلکو ته دا تأثر ورکاوه چې ګویا دا رڼا او دا نور له همده سره تړلي دي ځکه یې هېڅ مدرک نه ښکارېده، دې شخص چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

چپن او پګړۍ یې د هغو نورو په رنګ خو د جامو رنګ یې بدل و دومره لنډه ږیره یې درلوده چې ایله د ګوتو په څوکو کې نیول کېده .لږ وروسته همدې ته ورته یو بل تن هم هال ته راغی خو ښکارېده چې د هغه رتبه له ده ټیټه وه دا دواړه په ټول هال کې وګرځېدل وروسته په ځانګړي طرز سره اذکار پیل شول. دا څلوېښت تنه لومړۍ په ناستې خوځېدل وروسته یې چپنې ځای پر ځای کېښودې او پاڅېدل لومړۍ هر یو له یوې مخې په ترتیب په ځانګړي انداز ورو ورو روان شول او چې د پیر څنګ ته به ورسېدل نو ښي خواته به تاوا وپه نڅابه شو . همدا ډول ۴۰ واړه په نڅا شول عجیبه ده هر یو به کوم ۴۰-۴۵ دقیقې په همدې یو اړخ تاوېده چې نه به یې سر ګرځېده ،او نه به لوېده او نه به یې په حرکاتو کې کوم بدلون لیدل کېده.لکه په کمپیوټر یې چې تاووي.له ۴۰-۴۵ دقیقو نڅا وروسته ټول د خپلو چپنو خواته یو یو راغلل ،ودرېدل بیا په بل ترتیب همدې پیر ته چې خپل ځای یې بدل کړی وو په داسې حال کې چې لاسونه یې د سینې له پاسه د اهل حدیثو په څېر تړلي وو راتلل دده لاسونه به یې ښکل کړل او بیا به ښي خواته تاوشو اوتر ۴۰-۴۵ دقیقو پورې به یې په همدې یو اړخ موسیقۍ ته تاوېدل بالاخره څه باندې یوولس بجې اوږده دعا وشوه ،د هال څراغونه ولګېدل او پروګرام پای ته ورسېده .ما یې کوم پینځلس دقیقې ویډیویي عکاسي هم وکړه .هال یا سالون بهرنۍ برخه او ځمکتلی هم درلود ،دلته د مولنا عکسونه ،د مولنا له

(c) ketabton.com: The Digital Library

انځورونو جوړ کیلي بندونه ،قلمونه ،میناتوري او ډول ډول شیان د ښځینه او نارینه پلورونکیو لخوا پلورل کېدل. له دې ځایه شاوخوا یوولس نیمی بجې خپل هوټل ته لاړو ،خوهلته رستورانټ بند وو خو په نورو خونو کې چې مېز او څوکۍ پکې پرتې وې په نقده بیه ډوډۍ ورکول کېده ما یو ډول کباب خوښ کړ رایې ووړ دا ډول کباب ما په تهران او اصفهان کې هم خوړلی وو . کله چې یې د ډوډۍ بېل راوړ نو نرخ یې ډېر لوړ اّن هغه یوه قوتۍ پېپسي چې په کابل کې په شل افغانۍ ده هلته یې رابانده ی اته لېږي شاوخوا دري سوه افغانۍ حساب کړې وه .زموږ سهار چای په هوټل وو چې سستم یې بوفه وو .

(c) ketabton.com: The Digital Library

قره مان که قهرمان؟

له مهال وېش سره سم د مې پر پنځمه سهار پاو باندې نهه بجې لابي ته راغللو او له دې ځايه په يوه کاستر او يوه مرسډيز ته ورته موټر کې د قره مان خواته چې د قونيې جنوب ته په اويا ميله (۱۱۵ کيلو متره) کې پروت ښار دی روا ن شو. قره مان د يونان د امپراطور قره مان بيک نوم ته منسوب د هغه د زېږېدو ځای دی چې دا مهال لوی ښار دی. قره مان بېک دلته حاکم هم و. دې ښار ته ځکه ورغللو چې د مولنا کورنۍ قونيې ته له ورتللو وړاندې همدلته اوسېده. دې ښار ته لارنده هم وايي.

له ښار څخه بهر دواړه خوا لار ،غاټولو، د سنځلو او ،چلغوزيو ونو پوښلې کوچنۍ غونډۍ او دښتې هم شته خو تکې شنې. ټوله کرونده د نلونو په واسطه خړوبېږي، د نلونو په واسطه د کروندې خړوبول اسانه هم دي او اوبه هم نه ضايع کېږي. د لارو د سرځينو دوکاندارانو د افغان دوکاندارانو په څېر خپل ځينې توکي د سړک پر سر پلې لارته راوېستي دي.

پر لاريو کوچنی بازار هم مخ ته راغی. پر لار څو ځايه کرنيز فارمونه او قوريې هم ليدل کېدې. قره مان د توروس غره شمال ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

واقع او د قره مان ولایت مرکز دی. په ۲۰۰۰ زېږدیز کال د دې ښار وګړي ۲۴۳، ۲۱۰ تنه او مساحت یې ۸۸۱۲ کیلو متره مربع دی خو د نفوس شمېره یې اوس لوړه ده. قره مان بیک تر ۱۴۸۲ زېږدیز کال دلته حاکم وو او تر اوسه یې هم کور شته خو داسې ښکاري چې ترمیم شوی وي، ځکه پخوانی زوړ والی ورته په هماغه پخوانۍ بڼه ندی پاتې. د مولنا جلال الدین محمد بلخی زوی سلطان ولد هم همدلته زېږېدلی دی. قره مان تاریخی ښار او قره مان بیک هم زړور او فاتح پاچاو، نه پوهېږم چې د فارسي لغت د قهرمان به له قره مان سره څه تړا و ولري او که نه دا مهال یې د قره مان نفوس اوه نیم لکه تنه راوښود، نه پوهېږم چې څومره به دقیق وي. په قره مان کې د وتلي شاعر یونس امرا زیارت ته ورغللو زموږ د کوربنو په وینا، یونس امرا د مولنا د کچې شاعر و چې په دیارلسمې زېږدېزې پېړۍ کې یې ژوند کاوه یونس امرا نالوستی شاعر وو او خپل شعرونه به یې په خپله حافظه کې ساتل. اوس د هغه دیوان انګلیسي ته هم ژباړل شوی دی. د هغه د مزار تر څنګ په ۱۳۴۹ زېږدیز کال یو ښکلی مسجد هم جوړ شوی چې اوس هم په هماغې پخوانۍ بڼه پاتې دی. په دې ښار کې په یوه کوڅه کې جوړ و شویو کلیسا او مسجد ته هم ورغللو دا کلیسا چې پر چت یې د جوړې ظریفې میناتورۍ ځینې انځورونه اوس هم ښکاریدل په ۶ مه زېږدیزې پېړۍ کې جوړه شوې وه. په دې کلیسا کې مو په ولاړه یوه مشاعره هم وکړه، ناقوس یې هم ځوړند وو خو هیچا ونه شرنګاوه ان

(c) ketabton.com: The Digital Library

زمونږ ملګرو عیسایانو هم.دا مهال په قره مان کې عیسویان نشته ډېره برخه یې یونان او نورو هېوادونو ته تللي دي.دیوې متمدنې ،او متوسطې ترکي کورنۍ نمونه مو هم ولیده.دا کورنۍ په یو دوه پوړیزه کور کې اوسېده.ددې کورنۍ د ځوانانو ،پېغلو ، زړو ښځو ، کوچنیانو اوسپین ږیرو نارینه وو مجسمې له پلاستیک څخه ښکلې او په ډېر ظرافت او مهارت جوړې شوې وې، د کورنۍ لوښي، فرش او نور د اړتیا وړ مواد پکې ایښودل شوي وو ، ددوی د ورځنیو بوختیاوو نمونې آن د موسیقۍ وسایل هم و. په یوه خونه کې په غالیو کېناستو دمه مو وکړه، وروسته په ټولو خونو وګرځېدو او انفرادي او ډله ییز انځورونه مو واخستل.تږي وو بهر په یو منګي ته ورته ترموز کې سړې اوبه ایښې وې او یو ځل مصرف ګیلاسونه یې تر څنګ ایښي وو ، دلته مو تنده خړوبه کړه. د قره مان په بازار کې ګرځېدو چې د یو مارکېټ په دوهم پوړ کې د سړک غاړې ته د یو شیشه یي دېوال ترڅنګ ولاړې لوڅې لپړې انجلۍ حیران او وارخطا کړم ،مخ مې وروا ړاوه ژر مې سیمین ته وویل دا وګوره ،دا ولې؟ هغه هم حیرانه او په خندا شوه ،(به به به) یې ډېر وویل خو دا انجلۍ نه خوځېدله او ځای پر ځای ولاړه وه. همدې نه خوځېدلو شکمن کړم د کنجکاوۍ حس مې راوپارېده نېږدې ورغلم ګورم چې انجلۍ نه، بلکې په مهارت او پوره استادۍ ولاړه ښکلې مجسمه ده خو لوڅې انجلۍ سره یې هېڅ توپیر نه و او ټول ښځینه غړي یې پوره او جوت

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښکاریدل. په موټرو کې راسپاره شو دقره مان ښار په څنډه کې د کروندې په منځ کې د لوی سړک په غاړه یو انتیک او منظره لرونکي ترکي هوټل ته د غرمنۍ لپاره ورتاو شو. د هر چا لګښت پر ځان وو.هر چا په خپل طبیعت فرمایش ورکړ.زما په شمول ډېرو ترکي (مینو)نه پېژندنه خو څه مو چې راغوښتي وو خوندور وو.له پېپسي، چکني ،سلاد سره یې له هر نفر څخه ۲۵لیرې واخستې.خواړه یې د پیسو په پرتله ډېر خوندور و.

یو کار مې په ترکیه کې خوښ شو ،هغه دا چې هلته دا نرخونه د ټولو لپاره یو دي د ترکي او پردي توپیر نشته.کوم څه چې ترکي ته سل لیرې بیه کوي هغه پردي یا له بهر څخه راغلي مسافر ته هم په سل لیرې بیه کوي. که څه هم په ترکیه کې چنې یا بارګیننګ شته خو په لویو مغازو کې نرخونه فکس یا قطعي دي او دا نرخونه د ټولو لپاره یو وي ،په مغازو کې پر توکیو نرخونه لیکل شوي وي.په افغانستان ،سعودي،دوبۍ ،پاکستان ،هندوستان ،او ایران کې خو له بهرنیانو پوستکي وباسي او د لسو شی ورته په دوسوه بیه کوي.د دوبۍ او سعودي لویې مغازې خو بیا هم ښې دي ددې نورو هېوادونو لویې مغازې هم د لسو شی په سلو وایي ان لیکلي بیې یې هم قطعي ندي چې لږه جګړه ورسره وکړې د سلو شی په ۵۰ درکوي.په ډهلي کې خو دوکانداران د لاسپیکر له لارې د (ایک بات او نو بارګیننګ)چیغې

(c) ketabton.com: The Digital Library

وهي خو چې يو پېرونکی ترې ګرځي نو بيا ورته چيغه کړي چې ښه ته خپل نرخ ووايه د پسکونټ (تخفيف) درسره کوم.

تخفيف يې هم بيا سم نيمايې وي په ډهلي کې يې پر يو آيفون تېليفون نرخ څلوېښت زره هندئ کلداري (دهغه مهال څه باندې اته سوه ډالره) ليکلي وو خو چې ما ورسره جګړې پيل کړې نو په دوه سوه ډالره مې ترې وپېره، د ډهلي د کرول باغ د بازار په غفار مارکېټ کې ، مېشت يو افغان سېک راسره ګرمه سترې مشي وکړه راته يې وويل وبخښه ته محمد حسن حقيار نه يې ؟

ماته دا پوښتنه هېښوونکې نه وه ځکه په ډېرو نورو ځايونو کې هم راباندې همدا ډول غږ شوی وو خو دالومړی ځل وو چې يو سيک هغه هم په ډهلي کې راباندې غږ کوي هغه وويل چې افغان يم نوم مې (ارميت سنګ) دی او شل کاله وړاندې د تنظيمي جګړو له لاسه له خپلې کورنۍ سره ډهلي ته را مهاجر شوی يم ، دارميت سنګ په وينا ، د کابل ښار په زړه(پروان کارته) کې يې لوکس او لوی کور دی همدلته لوی دوکان او په خوست کې يې ډېره ځمکه درلوده خو مجاهد ډوله ټوپکيانو ترې هرڅه واخستل، ارميت زما په ليدلو ډېر خوښ شو خپل کوچني دوکان ته يې بو تللم مېرمن ته مې يې پنا ځای برابر کړ راته يې وويل چې په خپل افغانيت وياړي، اوس هم له افغانستان سره مينه لري ،افغاني چينلونه ويني او زه يې هم په افغاني تلوېزيونو کې ليدلی او دحق پر ويلو خوښ کړی يم ، راته يې

(c) ketabton.com: The Digital Library

وويـل چې پـوهېږم د افغانسـتان مسـلمانان ددوی لـه لاسـه خـوا ړه نـه خوري خو زه به تاسو ته تازه مېوه را وړم خو دا چې ماته د خپلې مېـرمن طبيعت معلوم وو نو منع مې کړ.

ارميت سنګ راته دهند د بـازار د نرخـونـو عمـومي طبيعـت تشـرېح کړ دده دې تشرېح د ممبيې پـه شـمول د هنـد پـه هغـو نهـو ښـارونو کـې چې ما وليدل راته ډېره ګټه وکړه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګل مې په لاس درته ولاړیم....

دقونیې د ښار د خندې داهوټل ډېر پاک وو ښه تشنابونه او کوچنی مسجد یې درلود د سړک بلې غاړې ته باغ او پټې وو د سړک لمن غاټولو تکه سره اړولې وه، ما د تور غونډۍ، د سروبي د سرچینو، مزار او آن د پاکستان په څو پارکونو کې غاټول لیدلي وو خو دومره غټه پاڼه مې یې هېڅبري هم نه وه لیدلې. په را شکولو کې یې زړه نازړه وم له یوې خوا مې خوښېدل چې ویې شکوم او له نورو بانجاني، ګلابي او شنو ګلانو سره یو ځای ترې غنچه جوړه کړم او دکورتۍ په پآس جیب کې یې کېږدم له بلې خوا وېرېدم چې د نړۍ د هر ګوټ دا او سېدونکې به خاندي چې افغانان د ګلانو دښمنان دي او په بوټي کې هم ګل نه پرېږدي ،دې اندروني کشمکش او جذب او دفعې څو شېبې دوام وکړ بالاخره له دې ګلانو تش لاس تلل مې ونشو زغملی او له رنګارنګ ګلانو مې چې غاټول پکې ډېر وو یوه غنچه جوړه او له ځان سره واخسته کله چې له سړک څخه بېرته هوټل ته را وګرځېدم او د هوټل په برنډه کې ناستو زما ملګرو او نورو سیلانیانو ولیدم نو لومړی څو تنه راغلل یو اځې زما او له ما سره د ګېډۍ انځورونه یې واخستل او وروسته تقریباً ټول راغلل هغوی هم

(c) ketabton.com: The Digital Library

ي لـه ماسره يـوائې يـو اځې او لـه ماسره ګډ ډلـه ييز انځورونـه واخستل. زما سپينې جامې او تور واسکټ د پتلونونو او دريشيو ترمنځ نوی شی بربښېده او ترکانو ، اروپايانو ، امريکايانو ... ډېر خوښول ،څوتنو راته وويل چې ته په رښتيا هم شاعر يې ځکه چې له طبيعت او ګلانو سره دې مينه ده يو تن له ماسره ګډ څو انځوره واخستل ويل يې چې دا ډول جامې يې په ټلوېزيون کې ډېرې ليدلي دي خو دهغه باور دا و چې ګوندې دا جامې به دهنديانو يا پاکستانيانو وي ، دا غنچه مې قونيې ته هم يووړه او هلته مې هم دوه ورځې له اوبو ډک ګيلاس کې ايښې وه له انځورونو چې فارغ شو نو استاد قويم راته وويل(تو زود بيا که او دختر... را بريت نشان بتم تو ببين که او ده قات ګلها بايک ادم ترکی چې بی حجاب و با چی مود عشقی ششته است) موږ دواړه په ناګهانه حال کې دهغوی خواته ورغللو و مو ليد ل چې سيمين په چمن کې په داسې حال کې چې دواړه پښې يې غځولي او تر زنګنونو لوڅې وي او وښته يې پر اوږو را ځړولي وو له ترکي سره راز ونياز کوي کله کله وخاندي او پر هغه د مينې وار کوي دې حالت ماته هم زور راکړ خو په تُرکي چاپېريال کې مو څه نشول کولی.

قضا ماسپښين له قره مان څخه روان اومازيګر قونيې ته ورسېدو بيا مو هم د نورو ورځو په څېر پر مولنا او دهغه پر فن هر اړخيز يونيم ساعته بحث وکړ دهوټل ډوډۍ هم ډېره قېمته وه او موږ ويل چې د

(c) ketabton.com: The Digital Library

قونيې ښار به هم په خپل طبيعت وګورو نو ما او استاد قويم وټاکله چې ما سخوتن به ډوډۍ ته بهر ځو زه په ټاکلي وخت لا بې ته راښکته شوم ، استاد قويم له ما مخکې راښکته شوی و او د مار په څېر نا ارامه اخوا دېخوا ګرځېده ما ترې وپوښتل چې سيمين او فرخنده نه دي رغلي؟ ما لا پوښتنه نه وه پوره کړي چې ده شکايت پيل کړ (ولله حيثيت ماره به زمين زد ، تمام افغانا را شرماند او دختر خو کی امو ترکی رفت خدا خبر کجا بردش) زه هم خفه شوم راته يې وويل څه چې زه او ته دوه په دوه لاړ شو پلي د مولنای روم د مزار له لارې بازار ته روان شو په يو هوټل کې مو د چوپان کباب ته ورته کباب او وريجو فرمايش ورکړ له سوپ ، سلاد ، چکني او پېپسي سره يې د هر تن په سر رانه ۲۰ ليرې واخستې داشپه د قونيې هوا ډېره خوږه وه تر ډېره په بازار کې وګرځېدو ، څه سودا مو هم وکړه خو مهمه موخه مو دنرخونو معلومول و. يوې لويې مغازې ته ننوتلو د اوړو او غوړيو په شمول د ژوند د اړتيا وړ ټول شيان پکې موندل کېدل، په يو کونج کې يې تازه سابه او تازه ميوې هم په يخچالونو کې او هم په پلاستيکونو کې تيارېند ايښې وو.

خراب کېفيته منې په دوه او ښې منې په اته ليرې ،خرابې کېلې په يوه او ښې کيلې په پنځه ليرې ،ښه انګور کيلو په لس ليرې هغه بسکېټ چې په کابل کې شل افغانۍ بيه لري هلته په دوه ليرې (۷۴افغانۍ)و موږ له ځان سره کېلې او منې را واخستې او نا وخته

(c) ketabton.com: The Digital Library

هوټل ته را روان شو، چې هوټل ته راغلو نو په رسپشن کې مو د سیمین پوښتنه وکړه خو هغه نه وه راغلې.

استاد قویم راته وویل چې ته ویده شه او زه همدلته لابي کې کېنم او ګورم چې سیمین کله راځي ما ورته وویل چې استاد ه څه یې کوې ځه ویده شه خو هغه راته وویل چې دې..... او د لوده لور رانه خوب تښتولی دی. هغه پاتې شو او زه لاړم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نورو ته نوی ماته تکرار کلی

له مهالو بش سره سم دمی په شپږمه سهار نهه بجې په دوو موټرو کې د قونیې ښار سهیل ختیځ کې د سیلي په نوم یو داسې کلي ته لاړو چې لاهم هرڅه پکې زاړه وو زوړ کلي ، زاړه دوکانونه، زړه کلا ، زوړ حمام ...لومړی کلیسا ته ورغللو داکلی له قونیې څخه لس کیلو متره لېرې پروت دی تاریخپوهان وایي چې ددې کلي اوسېدونکي ډېر غریبان وو عبادت یې په یوه کوچنۍ خامه او تیاره کلیسا کې کاوه او دیو ، پاچا چې دامهال یې راڅخه نوم هېر شو مور په ځان نذر منلی و چې که دا کار یې وشو نو یوه لویه او ښکلې کلیسا به جوړوي کله چې دهغې کار الله جل جلاله وکړ نو هغې ته وویل شو چې په دې کلي کې عیسایان ډېر دي خو کلیسا یې کوچنۍ او خرابه ده او هغې هم همدلته یوه لویه او ښکلې کلیسا جوړه کړه.

دې کلیسا کې د ښکلیو انجونو او تنکیو هلکانو میناتوري ،ونې ،ګلان ، رسم شوي وو مور دلته انځورونه هم واخستل ،سیمین ته چې سور څادر، او توري عینکې یې پر غاړه ،توره دربشي یې اغوستې او پوره دبالیبوډ د اداکارانو ستایل یې جوړکړی و طاقت

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورنغی د کلیسا خواته لوړې ته وختله او فارسي شعر يې د یکلمه کړ، ملګرو یې ویدویې او ساده عکاسي وکړه.

له کلیسا وروسته یو لوی ګُلالي انتیک پلورنځي ته ورغللو دلته ډول ډول رنګه ختهین لوښي جوړ شوي او پلورل کېدل، دلته یو کوچنی موزیم او یو زوړ حمام هم وو.

حمام ډېر تود و چې ورننوتلم نو یوتن پرسپین مرمرین تخت پروت و او یو کیسه مال هلک کیسه کاوه.

د هغې لوړې لاندې چې سیمین پرې د شعر د یکلمې ته ورختلې وه درې مغارې (سورې) و.

لاندې کلي ته ورښکته شو داکلی ټول زوړ او وروسته پاتې دی، کورونه یې خام او ختهین و لکه د افغانستان د نورستان کورونه، لرګي پکې ډېر کارېدلي وو نورو بهرنیانو ته ډېر په زړه پورې وو ،خو ما ورسره دلچسپي نلرله کیلي له ما ، زما د دلچسپۍ د نشتون عوامل و پوښتل ما ورته وویل چې زموږ وطن همدا اوس هم همدا ډول دی. کلیوالي کورونه موهمدا نن هم همدا سې دي ما ته د حیرانتیا وړ او نوی څه پکې نشته.

دلته د کلي د مخ پر لوی سړک کار روان و سړک یې له تیګو جوړ او بیا یې پرې قیر اچاوه ما په پاکستان کې ډېر لیدلي وو چې مزدورانو

(c) ketabton.com: The Digital Library

به دهمدوی په څېر د سړک جوړولو لپاره پر سړک د غرونو تیګې په چکش ماتولې. دوی هم همدا کار کاوه.

اوس د تیګو ماتولو ماشینونو دا کار اسانه کړی دی خو د ترکیې حکومت ښايې خپل ولس ته کار موندلو په خاطر دا کار کړی وي.

د کلي مخ ته په کوڅوکې مې په ساده جامو کې څو تنه وسلوال ولیدل حیران شوم خو حیرانتیا مې هغه وخت زیاته شوه چې په یو کاماز ډوله موټر کې مې له شلوډېر کلاشنکوفونه، راکټونه، چانتې او نور نظامي وسایل ولیدل ما ویل دا سیمه چې د افغانستان په څېر وروسته پاتې ده لکه چې هماغسې یاغستان هم دی خو څوګامه وړاندې مې په رسمي یونیفورم کې پولیس ولیدل ور وړاندې شوم ګورم چې فلمي اداکاران درګرده د فلم صحنې ډکوي یا په بله وینا د فلم ډکولو لپاره شوټنګ کوي، په دوی کې یوه تکه سپینه ښکلې پېغله هم وه ټولو لوبغاړو تورې جامې اغوستې وې.

همدلته یو کوچنی پارک هم و په پارک کې د یوې قهوه خانې مخ ته د لرګي په ښکلیو او طبعي ښکلا لرونکیو څوکیو کېناستو، ما د شوټنګ ننداره پیل کړه خو د حیرانتیا خبره دا وه چې ترکان د دې شوټنګ په کیسه کې هم نه وو، نه دې ښکلې هنرمندې او اکتورې ته چا ځیر ځیر او د خریدار په سترګه کتل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

چا له قهوه خانې څخه شراب ، چا بير، چا ايسکريم راوغوښت خو ما تور چای ځکه را وغوښت چې شين نه و ، پياله يې ايله يو غټ غړپ کېده خو بيه يې دوه ليرې وه.

ماکرستوفر ته په ټوکه وويل چې يا ته په همدې پيالې پنځوس پيالې چای يا بير وڅښه پيسې يې زه ورکوم او يا زه شپېته پيالې چای څښم پيسې يې ته ورکړه هغه په خندا شو ويې ويل يآره دا يو کار هم نه کوم له تاسو افغانانو شک نشته ،په همدې ټوکو بوخت وو چې د فرخندې ډېره نا تراشه په لوړ غږ او زړه بوګنوونکې خندا مو واورېده لومړی خو ټول وارخطا شوو چې څه وشول وورسته پوه شو چې دا خو فرخنده ده موږ ټول حيران وو اوفرخنده او سيمين له خندا په چمن کې لوغړېدلې ماته ډېره غصه راغلله خوڅه مو کړي وای.

(c) ketabton.com: The Digital Library

...تامریدی شمس تبریزی نشد

له دې ځایه څه کم دولس بجې د مشهور عابد، شاعر، صوفي او عارف او دحضرت مولنای روم د استاد شمس الدین تبریزي چې په شمس تبریز مشهور دی مزار ته ورغللو.

د شمس تبریز او له مولینا سره دهغه داړیکو په اړه مې دابیت ډېر پېخوا اورېدلی و

هیچ کس زپیش خود چیزی نشد

هیچ خنجر اهنی تیزی نشد

هیچ مولینا نشد مولای روم

تامریدی شمس تبریزی نشد

د مولینا د مرشد شمس تبریز زیارت د قونیې ښار په منځ کې په یوه لوی تک شنه پارک کې چې په شنو ونو پوښلی دی پروت دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

زيارت د پارک شمال ته واقع دی، ښکلې دروازه لري او ګرانبيه غالۍ پکې غوړېدلې کله چې له يوې دروازې ننوځې نو لومړې مسجد مختته راځي چې ډېر ښکلې جوړ شوې په ځانګړې توګه محراب يې ډېر ښه ښکاري د مسجد د ننه جنوب ختيځ اړخ کې پاس زينه ختلې ده موږ خو پاس ونه ختلو خو ښکارېدل چې پاس خونې او د مسجد دننه اړخ ته راوتلې برنډه وه هماغسې لکه د کابل د لويې جرګې په خېمه کې چې دننه جوړ شوې همدلته پاس د ښځو لپاره بېل مسجد هم دی خو زموږ ښځينه ملګرو هېڅ پکې لمونځ ونکړ، دننه پرلوی سکرين چې په برېښنا روښانه کېده د تودوخې درجه، وخت، د جمعې او د پنځه وختو نود لمونځ وخت ښودل کېده ، امنيتي کامرې لګېدلې دي همدلته دننه مسجد کې شمال خوا ته په يوه چوتره د مولنا شمس الدين تبريز زيارت دی.

پر زيارت توره او شنه ګرانبيه ټوټه چې ايتونه پرې ليکلي غوړېدلې ده، پر زيارت د زيارت کوونکيو بيروبار ډېر وو ځوانې او زړې ،ځوانان او سپين ږيري ترې راتاو و.د افغانستان په څېر خرافات پکې ځکه نه ليدل کېږي چې د قبر دوه خواوو ته د يوال دی او له دوه خواوو يې کټاره تاوه ده او څوک قبر ته نږدې نشي ورتللی.

د مسجد ګرانبيه او رنګينې غالۍ انسان هڅوي چې څو رکعته لمونځ پرې وکړي ماهم څو رکعته نفل وکړل لا د لمانځه مکروه وخت

(c) ketabton.com: The Digital Library

داخل شوی نه و ، د مسجد په محراب ،منبر ، زینو او د مزار ترڅنګ مو ګڼ عکسونه واخستل.

کله چې مزار ته ننوتلو نو سیمین ،فرخندې ،ژیلا ، شغلې نامسلمانې کېلې ، بیناشاه زېباه ټولو څادرونه پر سر کړل.

تاریخپوهان دا نه مني چې ګوندې همدا دې د شمس تبرېز یقیني، زیارت وي ځکه چې ،هغه دخپل شاګرد (مولنای روم) د شاګردانو له لاسه وتښتېد او تر پایه یې د مړي ژوندي درک ونه لګېده.

غرمه مو هوټل ته راوړله دلته مې په فیسبوک او وېبپاڼو کې دافغانسان اړوند خبرونه ولیدل.

له معمول سره سم نن هم له دوه تر څلورنیموبجو خپلمنځي مباحثه روانه وه مازیګر مو له هوټل سره حساب تصفیه کړ خو کله چې یې بیل راکړ نو د خونو کرایه او خدمات یې ترهغه څه لوړ حساب کړي چې موږ ته په جدول کې لیکل شوي وو دهوټل یوه شپه شاوخوا دوه سوه ډالر، په دې توګه مو له وړاندوینې څخه درې سوه ډالره هوټل ته زیات ورکړل.

دخونې تسلیمۍ ته یې یوه ښکلې انجلۍ را ولېږله هغې خونه چک کوله او زه د اوداسه لپاره تشناب ته ننوتلم، ددوازې د تړلو اړتیا نه وه ځکه ماهم ونه تړله.مامې لاسونه وینځل چې انجلۍ هم تشناب ته راننوتله ،له حرکاتو او پرمخ د خجالت له نښو یې ښکاریده

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې موخه یې څه ده زه هم څو شېبې د کشمکش په کمند کې ونښتلم د غني خان شعر مې ذهن ته ودرېد د اپربکړه سخته وه چې غوث او که هجړا شم.

(لېونی وایي والله چې یا خو غوث یې یا هجړا)

(c) ketabton.com: The Digital Library

دنوشیهر پر لور

له مهالو ښش سره سم د مۍ په ۲مه مازیګر پا وکم شپږ بچې له

قونیې څخه نوشیهر ته چې دقونیې شمال ته شاوخوا ۴۵۰کېلومتره لېرې پروت دی روان شو ، دقونیې له ښکلي ښار سره مو خدای پاماني وکړه له ښاره بهر څو سترې سترې فابریکې پر مخ راغللې نو شیهر ته غځېدلی دوطرفه سړک پوخ وو خو داسې ښکاري چې زوړ شوی ونوځکه پرې بیا له سره ډبل قیر اچول پیل شوي وو .هلته نه فاسد حکومت شته دی، نه قرارداد پنځه شپږ لاسه خرڅېږي چې د سړک لپاره ورته له غوا څخه لکۍ پاتې شي. کارونه یې پاخه وو نه په سړک کې کندې وې اونه جمپونه،نه د جلال اباد -- کابل او نه دخوست-- ګردېز د سړک په څېر قیر تښتېدلی او په منځ یې جرونه و. د لار ډېره برخه د ښته وه خو په للمي غنمو پوښلې ډېر ځایونه اوپټې په پا یپونو خړوبېدل .

دهر کور لپاسه د لمریزي برېښنا تختې لیدل کېدلې ،هلته برېښنا ډېره وه خو وړیا برېښنا د بیې د برېښنا له سپما سره مرسته کوي، کله چې له قونیې څخه ووتلو نو انقرې خواته پر تللي سړک دې ښارته وکتورونه لیدل کېدل. د سړک دواړه خواوې ګڼو ګلانو پوښلې وې. ګلان دومره ګڼ دي لکه چې کرل شوي وي ملګري مو څوک ویده دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

او څوک یو له بل سره ګپ لګوي فرخنده زما او استاد قویم سره په موټر کې کېناسته خو سیمین د بل موټر په وروستي سیټ کې له محسن سره کېناسته او خپل راز و نیاز یې پیل کړ.

محسن اصلاً ایرانی و خو په مکزیکو کې اوسېده ،عمر به یې پنځوس کاله وو خو د شرابو دومره معتاد وو چې بوتل به یې له ځان سره ګرځاوه غاښونه یې تور اوښتي او رنګ یې د پوډري وو ویل یې چې کورنۍ یې په ایران کې ده یوه مکزیکۍ مېرمن یې وه هغه هم تري تللې ده او اوس په مکزیکو کې یوائې اوسېږي خپله یې ویل چې ایران ته هم تللی نشي ځکه چې خپله عقیده او دین یې بدل کړي او بې خدا دی ، ما ورسره ډېر بحث وکړ خو ده پر فلسفي (اسلام) تکیه کوله یوه ورځ د مباحثې پر وخت زه ورته متوجه په دوه ساعتو کې یې درې بوتله تش کړل ده به ورته اب شینګولی ویلې ،ایرانۍ شعله او ژیلا ډېر لوخ وو دوی هم په غرب کې اوسېدل، خو له ایران څخه راغلي دوه تنه د پوهنتون استادان ښه مسلمانان او درانه خلک وو.

پر لاره مو موټر مازیګر د لمانځه لپاره و دراوه دلته یو پمپ و تر څنګ یې کوچنی مسجد او شاته یې لویه مغازه وه چې ډېر ضرور او نا ضرور شیان پکې موندل کېدل.پراخ او پاک تشنابونه بیا ددې لویې مغازې تر شاه وو د اوداسه لپاره بل ځای نه و مجبور شوم چې آن د چهار اندام لپاره هم یوه لیره ورکړم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پر لاره مو څو ځایه کوچیان هم ولیدل خو د افغانستان د کوچیانو په څېر خېرن نه ،بلکې پاک د هریوه د کېږدۍ ترڅنګ به یو کاماز ته ورته موټر ولاړ و.

پر لاره یو کوچنی ،خو پر لوړپوړو ودانیو ښکلی بازار مخ ته راغی، همدلته د نوشهر او انقرې لارې بېلې شوې وې موږ باید **۷۵** کېلو متره شرق ته تللي وای خو انقرې ته شمال خواته سړک تللی و.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نوشیهر

دا ښار ترکیې په مرکزي سیمو کې واقع ده، وچه او سړه هوا لري نفوس یې په ۲۰۰۰ ز کې شاوخوا **۳۰۹۹۱۴** تنه وو پراخوالی یې **۵۴۲۷** کیلو متره مربع دی.

مشـــهور ښـــار ګوټي یـــې اجـــي ګـــول، اورانـــوس، درینکو، ګـــل سهیر، حاجي بکتلش، کوزاک یې او ارګوپ نو مېږي کپادوکیا یا د ترکیې تر ټولو مشهور تاریخي سیمه هم په نوشهیر کې واقع ده په حقیقت کې کپادوکیا د نوشهیر تر ټولو مهم ښار دی.

ماسخوتن د نوشهر ښکلي او لوی ښار ته ورننوتلو ښار په زېړو رڼا ګانو زرینه ښه درلوده لوړې او اسمانڅکي یې درلودې خو موږ د ښـار ختـیځ تـه لـه ۲۰ کیلـو متـرو ډېـر لاړو، هلتـه پـه غونـډیو کـې جوړو کلیو کې هوټلونه جوړ شوي و زموږ نور ملګري یې همدلته په یو هوټل کې ښکته کړل خو زما، استاد قویم، فرخندې او سیمین لپاره بل ځای په پام کې نیول شوی و.

(c) ketabton.com: The Digital Library

زموږ ډېر ملګري همدلته په الکپ یوې کېف هوټل کې، ۲تنه په سیرین هوټل کې او موږ تر دوی یوولس کېلومتره لېرې د کپادوکیا سیمې په ډیلک کایا هوټل کې ځای پر ځای کړل شوو.

کله چې زموږ ملګرو ته په الکپ یوې کیف هوټل کې ددوی خونې ورښودل کېدلې نو ماهم وغوښتل چې دا هوټل ووینم، دیوې خونې دروازه پرانیستې وه ماهم ببرته کړه او سر مې ورننو ېست ګورم چې مخامخ پر تخت یوه انجلۍ له یو سینه بند او یو نیکرسره لوڅه پرته ده او کتاب یې مخ ته نیولی وو هغې هم کتاب بند کړ پرته له دې چې په غوسه شي یا کوم غبرګون وښیي را ویې کتل ما ترې په انګلیسي بخښنه وغوښتنه او دروازه مې بنده کړه.

کله چې هوټل ته راورسېدو نو سیمین په محسن پسې ډېره نا ارامه وه ما ورته له طنزه وویل چې خفه کېږه مه، یوه ټکسي ونیسه او بیرته محسن ته ورشه ،خو هغه پوهېده چې یو خو تېر ماسخوتن دی بل په ښار کې نابلدي، هلته د ټکسي نشتون، د ترکیې قېمتي او... د هغې پر وړاندې پرتې ستونزې وې.

دا هوټل هم د غونډۍ په تراشلو دغونډۍ منځ کې جوړ شوی و.د هوټل دیوالونه چت او نور له خښتو او تیګو جوړ نه و، بلکې غونډۍ تراشل شوې وه ،نلدواني ،دبرېښنا او انټرنېټ مزي غځېدلي و خو رنګ یې طبعي و، دانټرنېټ په شمول هره اسانتیا پکې وه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دلته هم د هر کلي په ځانګه کې یوه تنکۍ ترکۍ پېغله چې زما په خبر کمه کمه په انګلسي پوهېده ناسته وه. موږ ته لا د مخه خونې ریزرف شوې وې، دې انجلۍ چاپیانې را واخستې له موږ سره روانه شوه هرچا ته یې د هغه خونه وروښوده .بیکونه را سره د هوټل مستخدم تر خونو ویوړل.

کله چې دې ترکۍ د یخچال د ښباک او نور خوراکي توکي را ښودل نو په ټوکه مې ورته وویل چې ګوره الکولي را باندې ونه ښبې، چې بیا به مې کنټرول کولی نشې، تا سو پوهېږئ چې دا مهال به زما د زړه ضربان څو و، دا هوټل د نوشهرې ښار بهر ۲۰ کیلو متره لېرې ،په یوه کلي کې جوړ شوی وخو د دې کلي کوڅې هم لویې او پخې وې، د دې انجلۍ له وتلو وروسته مې څه موده په سکایپ او فیسبوک کې له دوستانو سره اړیکې ونیولې د افغانستان له حالاتو مې ځان خبر کړ، وروسته ډوډۍ ته لاړم په خوړنځي کې د بوفې سېستم و هرڅه پرېمانه ول ، کله چې له خوړنځي څخه را ووتلم نو د موسیقۍ غږ مې واورېد ، لږ وړاندې د ، کوچني میدان مخ ته بیرو بار وو چې ورغللم نو د خونې د دروازې په سر یې په لوی خط لیکلي و (نایټ کلب) Night clubد ننه مې سر ورښکاره کړ، بد حال و ،ناست خلک کم او خوځېدونکي ډېر و هرې انجلۍ یو بېچاره هلک له لاسه نیولی او له ځان سره یې تاواوه. د سګرټو او شرابو بوی هم په سرې سرګرځاوه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

الحمد لله چې الله جل جلاله د لمانځه ادا کولو توفیق راکړی د شپې چې هر څو مره نا وخته ځملم خو چې سهار د لمانځه وخت شي نو دذهن الهي او فطري کمپیوټر مې را پاڅوي ، ددې کمپیوټر زنګ تر هغې اورم چې ترڅو مې لمونځ نه وي کړی.

سحر اوه نیمې بجې بیا خوړنځي ته لاړم کوم ۴۰--۵۰ ډوله خوراکي توکي ایښي و.

د خوړنځي مخ ته ښکلې او پراخه مرمرینه برنډه وه، لمرډېر ښه لګېده، مېزونه او څوکۍ پرېمانه وې ،ښه منظره هم برېښېده قاب مې هملته وېوړ څو دقیقې وروسته سیمین هم خرامانه را روانه وه. هغه هم همدلته زما ترڅنګ کېناسته، کیسې مو سره وکړې، له ډوډۍ وروسته د هوټل پر لیدلو بوخت شوو ، دریم پوړ ته چې وختلو ګورو لوی حوض دی شاو خواته یې ښځې او سړي په یو نېکر او سینه بند کې لمر ته پراته دي د حوض شا وخوا یو ډول له ربړ جوړې شوې څوکۍ وې چې انسان پکې تکیه هم کولی شي او ځملاستلی هم شي.

دلته لمر ته تږو اروپایانو ځانته لمر ورکاوه او استاد قویم لکه شاهین ترې دورې وهي استاد قویم ته مې هغه د خوشال بابا بیت ووایه:

زه خوشال په سپینه ږیره په عذاب یم
خدای خبر چې د ځوانانو به څه حال وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

کېدوکیا که د فطرت کرشمه؟

نهه بجې مو له کوربنو سره بهرته د وتلو ژمنه وه هغوی هم په وخت را ورسېدل او په یو کاستېر او یوه مرسډیز موټر کې روان شو، په کمرونو او غونډیو کې ښه وړاندې لاړو موټر د یو تور سړک په خوا کې د غونډیو تر څنګ د یو پراخ میدان څنګ ته ودرېد، له شلو ډېرو نورلوی او کوچني موټر هم ولاړ او سیلانیان په غونډیو وېشل شوي وو دلته له یوه کلي څخه موزیم جوړ شوی، ټکټونه یې راته واخستل دننه د قبل المیلاد تمدن نښې اوس هم پربمانه وي پر تراشل شویو غونډیو کې کورونه، حمامونه، بیت الخلاوې، پېژندل کېدلې، کوربنو راته تشریحات راکول، دننه سمځه کې څو خونې وې په دې خونو کې دننه په توږل شوې غونډۍ کې الماری جوړې وې، د خونې دننه له توږل شوې ځمکې د ډوډۍ خوړلو مېز او شا و خوا یې له توږل شوې ځمکې څوکۍ جوړې شوې وې.

د خوب خونې، خوړنځی، پخلنځی، بېل بېل و.

معبدونه یې جدا او په لاس جوړ شوي خدایان یې هم ایښي و ددوی دود داسې و چې خپل مړي ته به یې په خپله لویه خونه کې لحد ته ورته ځای جوړ کړ او بې له دې چې خاورې پرې واړوي مړی به یې

(c) ketabton.com: The Digital Library

پکې کېښود د مړو لپاره کومه ځانګړې هدیره نه وه په یوه خونه کې په همدا سې لحد کې اوس هم د یو مړي اسکلېټ ایښی و خو ټول لحد په شیشه پوښلی و انځور اخستل یې هم منع و.

داکلی یا ښار په پراخه سیمه کې جوړ و د دښمن د مقابلې لپاره لوړ لوړ برجونه تو ړل شوي او له برج څخه هره خوا د غشو ویشتلو سوري وېستل شوي و سم لکه په شینوارو، باړه، تیراه، علي مسجد او نورو پښتني قبايلي سیموکې زموږ د پښتنو د کلاګانو برجونه.

زه چې د خپلو پښتنو دا برجونه وینم نو افسوس کوم چې موږ اوس هم له میلاد څخه پنځه سوه کاله پخوانی ژوند لرو آن له هغه وخته هم وروسته یو ، دهغوی پخلنځي ،خوړنځي د خوب او ناستې خونې هماغه وخت هم بېلې وې خو موږ اوسهم په یوه خونه کې دا هرڅه کوو.آن اوس هم څاروي راسره په یوه خونه کې تړو.

دلته دافغانستان د بامیانو د بتانو په څېر په غرونو کې له لسو ډېر بتان دی خو د بامیانو د بتانو په څېر ستر او لوی نه ،دلته هم اوس دبت عبادت نه کېږي ،څوک ورته په کرکه او سپکه هم نه ګوري، دلته بت د ښمن نه ګڼل کېږي ، نجس شی ندی، د وېشتلو لپاره یو کندک نه ورځي هاوانونه ورته نه نصبېږي ، توغندي پرې نه توغول کېږی ، له ویشتلو او نړولو وروسته یې سل غوایان نه خیراتېږي ، نړول یې دیني ضرورت نه معرفي کېږي ،بلکې د عثماني خلافت او دیني مرجعیت په پلازمینه کې یې درناوی کېږي ،ساتلو ته یې کنډکونه او

(c) ketabton.com: The Digital Library

خدمت ته يې متخصصين او لرغونپوهان ګومارل کېږي ، دقوم او ملت تاريخ او هويت پرې پېژندل کېږي، د کلتوري شتمنۍ او اثارو په سترګه ورته کتل کېږي ، ډالر پرې ګټل کېږي ، سيلانيان ورته را غوښتل کېږي زميني ورته برابرېږي مونږ هم مسلمانان يو او هغوی هم ، مونږ ته اسلام تر هغوی وروسته راغلی،ترکيه اته سوه کاله د اسلامي خلافت پلازمينه وه ،د روم او قسطنطنيې تاريخ او اسلام ته خدمت د اسلام د تاريخ زرينې وړانګې دي.

دمسلمانانو لخوا ،داوسني استانبول دفتحې زيری خپله قرآن ورکړی (غلبت الروم...) او دقرآن يو سورت د روم (اوسني استانبول) په نوم دی.

دلته هم د نا امنۍ انديښنې وې ، د ننوتلو دروازه کې کمپيوټري تالاشي کېدله ټکټ راته کوربنو وکړ نو ځکه يې له بيې خبر نشو.

له راوتلو وروسته بهر له دروازې سره ملګرو ته منتظر وم چې يو چا راباندې په فارسي غږ وکړ ويل يې وطنداره افغان يې، ماوويل هو ، دهغه ښکلې دريشي پرتن وه ،ښکلې ځوانه ښځه هم ورسره وه له خبرو يې پوه شوم چې هغه هم افغان او دکابل پخوانی او اوس د انقرې اوسېدونکی او دلته سياحت ته راغلی و ، يوه شېبه مو خبرې وکړې دخپل هېواد په ملي جامو (کميس ،پرتوګ او واسکټ)يې ډېر وستايلم له څو انجونو سره يو پاکستانی پنجابي هم را پيدا شو له هغه سره مو هم لنډ بنډار وکړ له دوی سره مو ګډ انځورونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

وو ښستل، سړک ته چې را ووتلو ځینې خلک یوې لوړې غونډۍ ته ختل زه هم ورغللم غونډۍ ته ختلو سترې کړم خو نو د شهرې ټول ښار او کپادو کیا ترې ښکاریدل.

لاندې مو ملګري پوره شوي و. د کراچۍ او سېدونکې ۳۲ کلنې ،چاغې او غنمرنګې پېغلې بیناشا راته غږ وکړ چې ورغللم ،هغې مخکې تر مخکې زیبا پوهه کړې وه لومړی یې له لاسه ونیولم وروسته یې له غاړې راته لاس تاو کړ او زیبا مو انځورونه وښستل ما ځان خوشې کاوه خو هغې نه پرېښودلم، انځورونه ګډوډ راغلل خو ویې وښستل، بیناشاه په ټوکو راته وویل چې له ښځو دومره وېره هم پکار نده، څومره چې ته کوي ،موږ خو ادم خواره نه یو.

زیبا سپینه ،ښکلې او نرۍ ځوانه ښځه وه ویل یې موږ یې د کابل د یغمان او پلار یې د هند د اترا پردېش اوسېدونکی او دا خپله د امریکا اوسېدونکې او د امریکا تبعه ده،زموږ د کوربنو له ډلې وه دلته ګرځنده انځورګران هم و ،له اوښانو سره هم انځورونه اخستل کېدل.

کوچني هوټلونه، کانتینونه، دانځورګرۍ دوکانونه، پرېمانه و.

زه همدلته ګرځېدلم چې یوې پېغلوټې ترکۍ راته یو سپین قاب را وړاندې کړ د قاب په منځ کې زما انځور چاپ شوی او شا خوا ترې ډېره ښکلې میناتوري وه په قاب کې د خپل انځور په لیدو خوښ هم

(c) ketabton.com: The Digital Library

شوم او حیران هم، ترکۍ راته وویل چې لس لیري راکړه او قاب واخله، ماورته پنځلس لیري ورکړې خو ورته مې وویل چې دا انځور مو له کومه کړ، او دلته مو څنګه چاپ کړی هغې وویل همدا لس دقیقې وړاندې مې دلته ستا انځور واخست او یو کانټینر ته ورته دکان ته یې اشاره وکړه دلته مو چاپ کړ.وروسته پوه شوم چې دوی د هر سیلاني چې ددوی زړه پرې او به څښي او باور لري چې پیسې یې ورکوي انځور په ناپامۍ کې وباسي.هلته یې په قاب او کاسه کې ورته چاپ کړي بیا یې ورپسې وروړي او لس لیرې ترې غواړي ډېر خلک له شرمه هم پیسې ورکوي. موږ هلته ډېر ولاړ وو ځینو لادا پیسې نه ورکولې دا استاد قویم عکس یې هم راووړ هغه ترې قاب نه اخست،ماورته ویل استاذه دا کمې پیسې دي شرم دی وریې کړه ،هغه لومړی پنځه بیا اته لیرې ورته ونیوې خو زه ورپسې شوم ماویل بیابه افغانانو پورې خاندي،استاد قویم بخیل سړی هم نه و څوځله چې په قونیه کې له ماسره هوټل ته تللی و نو آن ګارسونانو ته به یې هم تر پنځو لیرو ورکولې، دلته یې انکار ته زه ببخي حیران شوم.

د کپادوکیا پخوانی نوم کاپادوسیه ده چې د ښکلیو آسونو د ځمکې معنا لري داسیمه د ترکیې په مرکزي سیمو کې ده او د اور شیندنو او د جیو لوجیکي تغییراتو د پاتې شونو ،د توري بحیرې سویلي سواحلو ته د نږدیکت له امله ډېره مشهوره او د سیلانیانو د

(c) ketabton.com: The Digital Library

پـام وړ ده همـدې درې مـو اصـفاتو کـپادوکيـا تـه عجيبـه، بـې بېلګـې ،هيښوونکې، ښکلې او زړه را ښکونکې ځانګړنه ورکړېده.

دا ښار د طبيعت او تـاريخ د ادغـام او همغـږۍ بـې بېلګـې نمونـه ده او له تيګو او خصرو څخه د جوړو شويو درې ښارونو څخه يو ښـار دی چې پـه ۱۹۸۵ زېږديـز کـال د يونسـکو لخـوا هـم د يـو نړيـوال معتبـر کلتوري ميراث په توګه وپېژندل شو د تاريخپوهانو په اند دا غونـډۍ لسـګونه زره کالـه وړانـدې د اورشـيندلو د اوبـو ، هـوا او ګـازاتو د جيولوجيکي تغييراتو له امله جوړه شوې ده.

دطبيعت او تـاريخ دتلفيـق دا کرشـمه ،مخروطي ،ستنو، تيـرې او اوږدې نوکې چترۍ او پر سر خولۍ ته ورته ښې لري

د تاريخ پوهـانو پـه وينـا ، پـه دې سيمو کـې اورشـيندنې او فـوران يې د(يوسين) په دوره کې اويا ميليونـه کالـه وړانـدې کله چې ددې اور شـيندنې ويلـې شـوې او نتـايج د نيـوجين سـيندګوټي تـه ولوېـدل ،دلتـه دلجيس،حسـن داغ،اوګوللو ، داغ غرونـه د اورشـيندنو مهمـې نقطې وې،چې د پيريانو په دودکش مشهورې دي، په کپا دوکيـا کـې ژوند له قبل التاريخ(له تاريخ څخه وړاندې پير) څخه پيل شوی دی انسانانو په همدې دودکشونو کې ژوند پيـل کـړ دا ځايونـه يـې وتـوږل ،برابر يې کړل او استوګنې ته يې چمتو کړل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پخـوا ، اکسـارامی نوشـهیر، نیغده،قیصـري او کیـردو نتهیـو ولایتونه ټول د کپادوکیا اړوند وو.

د کپادوکیا د ډبرلیکونو څېړونکیو، داسې کودوړي موندلي چې په مېخي خط پرې مالي مقرارت د ګټې اندازه د ودانیو او تجارت مقرارات لیکل شوي.

هاتیان،هتیتیان،فریجیـان، ایرانیـان، رومیـان، ابیزاسـیان، سلجوقیان او عثمانیان ټول د کپادوکیا د جادوګرې ښکلا مجذوبان شول او خپلې نښې یې هم ورسره یو ځای کړې، کپادوکیا د بېلابېلو ادیانو،عقیدو، فلسفو او مذاهبو د ټکو او د یو بل تر اغېز لاندې را وستلو سیمه ده.

ویل کېږي چې دلته زرګونه ،مساجد او کلیسا ګانې شته خو کلیساګانې اوس نه کارول کېږي.

دلتـه هندویزم،بودابیزم،زردشـتیزم،یهودیت او عیسـویت او اسلام ټولو ژوند کړی دی.

په ختېنو لوښو کې شراب جوړول پخوا هم دود و اوس چې عصري او ماشیني شراب هلته هم جوړېږي خلک اوس هم هماغه د ختېنو لوښو شراب خوښوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

تر ځمکې لاندې هېښوونکی تاریخي ښار

په دوهمه پېړۍ کې چې د رومیانو له لاسه د انکاکبې او قیصر یې له لارې دلته له یرو شلم څخه مسیحیان راغلل نو په درین کویو نومي سیمه کې مېشت شول، دلته هم د اورشیندنو او جیو لوجیکي تشبثاتو له امله یوه لویه غونډۍ چې سلګونه دود کشونه (دود وتنې) لري مېشت شول.

دا غونډۍ نرمه وه، اسانه کار پکې کېده نو ځکه یې همدلته واړول.

زموږ کوربنو راته وویل چې په دې غونډۍ پنځه زره کاله پخوا کار شوی او خلک پکې اوسېدل.

درین کویو، ته موږ هم ورغللو اوس د دې غونډۍ تر څنګ لوی کلی او د سیلانیانو لپاره د لسګونو دوکانونو درلودونکی ښکلی بازار هم جوړ شوی دی.

درین کویو یا په غونډۍ کې د ننه بند کلي ته لار له یوې سمڅې نوتلې ده دلته هم کمپیوټري تالاشي ده، ټکټ پلورل کېږي د ننه ټول کلي ته بریښنا ورکول شوې ده، په دې غونډۍ کې تونې او کیندنې

(c) ketabton.com: The Digital Library

داسې شوي دي چې يوله بل سره لار لري، دومره لار چې په ځينو ځايونو کې ايله يو تن پکې په ډېر زحمت ځايېږي، دلته د غونډۍ په شمول څلور پوړه تر ځمکې لاندې جوړ شوي دي، هر پوړ کې لسګونه خونې دي ، دلته تر ځمکې لاندې بشپړ کلی دی معنا دا چې عبادتځايونه لري ، د مشورې هالونه لري، خوړنځي ،پخلنځي، دناستې خونې د خوب خونې، هرڅه بېلابېل ، د حيرانتيا خبره داده چې تر ځمکې څلور پوړوته يې هم هوا اوهم رڼا رسوله،دوی ،دا سوري اولارې په ډېره ماهرانه نقشه جوړ کړي آن اوسني انجنيران هم ورته حيران دي.

زموږ د کوربنو او لارښوونکيو په وينا ،دلته پنځه زره تنه او سېدل او د ټولو د اوبو ،خوړو ، د حاجت د رفع کولو ، ذخيرواو ګودامونو غم شوی و ، بيا هم حيرانتيا ده چې ددې پنځو زرو تنو د متيازو له بوی سره به دوی څه کول؟

ددې بند ښار يا کلي برنۍ برخه کې چې غونډۍ ده بهر ته د کتلو ،پهره کولو او غشو ورولو لپاره سوري جوړ شوي و چې د هغه وخت ډېره پراخه دښته ټوله ترې ښکاريدله.

، د جنګياليو او پهره دارانو لپاره پياوړي برجونه جوړ شوي و.

دلته همدا نن او همدا اوس هم سلګونه سيلانيان ددې ښار کتلو ته راغلي دي ، موږ هم ورو ، ورو له يو تونل څخه تر ځمکې لاندې دې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښار ته ،ورننوتلو، کوربنو او لار ښوونکیو راته هر ځای تشریح کاوه، دوه پوړه ، مو چې وکتل او ښکته دریم پوړ ته لاړو نو تنګو، اوکږو وږو لارو زړه تنګی کړم، وسوسه راسره پیدا شوه چې هسې نه دبېرته را وتلو په وخت کې بېروبار شي، په دې تنګو او تاو راتاو لارو به څنګه ووځې، لار ښونکیو راته وویل چې تر ځمکې لاندې وروستی یا پنځم پوړ دځمکې له سطحې شپېته (۶۰) متره لاندې دی.

زړه مې تنګ شو ما ویل نور ښکته نه ځم، خو چې ومې کتل، همدا اوس لسګونه نجونې بې له هر ډول وېرې روانې دي او ښکته کېږي وشرمېدم زړه ته مې خپله ډاډ ورکړ، دهغوی له پېغور څخه ووېرېدم او ورښکته شوم ښار مو ښه سم وکوت، پنځه زره کاله وړاندې چې انسان کوم کمال ښودلی و د نن انسان ورته حیران دی.

له دې ځایه را ووتلو ملګري مو په بازار کې ووېشل شول چا سودا کوله څوک بارونو او څوک کافي ځایونو ته ننوتل ، چا شراب ،چا کافي را وغوښتل ،څو ملګري مو یوې باغچې ته ورته هوټل ته ورغلل، زه هم لاړم تږی وم ،یو پېپسي مې را وغوښته.

هلته یو ډول ځانګړې ترکۍ خولۍ پلورل کېدلې چې له تار څخه جوړې وې هم یې د چلتار ،هم د خولۍ کار ورکاوه ډېره ښه برېښېده، کله مې چې په سر کړه نو ټولو ملګرو ته مې ښه ښکاره شوه ټولو راسره ګډ عکسونه واخستل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په کپادوکیا کې د رینکو، یوا ځینی تر ځمکې لاندې تاریخي بازار نه دی، بلکې د کایماکلي، مازي او زکوناک او تا تالارین په نوم نور هم شته دی.

په کپدوکیا کې د موجو،دولکادیرلي اینلیمورات او کومبتالي په نومونو تر ځمکې لاندې نور ښارونه هم شته،چې له دې ټولو څخه د ځان ساتنې ګټه اخستل کېده.

دا داسې ښارونه و چې که محاصره یې اوږده شوې او د خوراکي توکي، له کمښت سره مخ شوي نه وای نو په زور نیول یې که نا شوني نه و نو له شک پرته ډېر سخت کار و.

کوترې چې په اسلام کې د سولې د کورنۍ فداکارۍ او په عیسویت کې د خدا ی د روح سمبول بلل کېږي هم د کپادوکیا په لوړو کې لیدل کېږي.

د کپادوکیا لاسي صنایع ډېر شهرت لري او ډېر پیدا کېږي، همدا راز د کپادوکیا د غونډیو لمنې تل په رنګه لویو پوکانیو یا هوایي بالونونو رنګینې وي چې ځینې یې پکې له پراشوټي چتریو هم سترې وي.

له دې ځایه دنه مهار کېدونکو تخیلاتو په ښتوني تعبیر کې را وخوځېدو، موټر روان دی خو چې هره خوا وینې په طبیعت او انساني تخلیق جادوګر او هیښوونکي ترکیب ته دی سترګې لړېږي زرګونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستني هرمونه ،مخروطونه په غونډيو او دخوړ د کمرو په غاړه ولاړ بتان،زه بايد اعتراف وکړم چې ددې اثارو له انځورولو بيانولو او معرفي کولو عاجزيم.

نيم ساعت مزل به مو کړی و چې يو ډېر لوی هوټل ته ورو ګرځېدو هوټل ډېر لوی و دهر چا د ذوق تنده يې خړوبوله ډوډۍ د بوفې په سېستم هم وه او فرمايشي هم، ډول ډول الکولي او ساده مشروبات، قيلون او چلم پکې و له څو اړخونو يې لار وه، ماله ډوډۍ وروسته ژر ژر د ماسپښين د لمانځه غم وخوړ خو له بده مرغه د لمانځه لپاره پکې ځانګړی ځای نه و، د هوټل شاته مې يو مناسبه خونه ومونده هملته مې مسافرانه لمونځ وکړ.

له دې ځايه دکپادوکيا نورو تاريخي ځايونوته لاړو نږدې مازيګر وګرځېدو ماښام نږدې يې هوټل ته را وګرځولو.

زما د بکس ځنځير خراب شوی و د جوړېدلو لپاه يې پلاس او پيچ تاو په کار و په رسپشن کې هماغه ترکۍ نجلۍ ناسته وه ډېره هڅه مې وکړه چې په انګليسي يې پوهه کړم چې پلاس او پيچ تاو راکړي خو څه غنم لامده و او څه ژرنده پخه وه څه زما انګليسي کمزورې وه او څه دهغې خو ونشوه، بالاخره مې ورته اشاره وکړه چې خونې ته راسره ولاړه شي هغې هم رسپشن يا د معاملاتو څانګې ته بل تن راوغوښت او راسره روانه شوه زما اطاق يې ښه وکوت،بکس يې هم واړاوه راواړاوه ،بالاخره لاړله داسې امبور يې راوړ چې تابه ويل

(c) ketabton.com: The Digital Library

همدې کارته جوړ شوی دی ،ځنځیر یې ژر جوړ کړ ماچې ددې اخلاص ولید نو له جیبه مې ورته ۵۰ ډالري لوټ را ووېست او په لاس کې مې ورته کېښود ، نور نو دا زما ملګرې شوه، هر ساعت به یې سر را ښکاره کړ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سیم ګیټ

(samgate) یابرابر ور)زموږ د پروګرام نوم و ددې سفر او ددې سیاحتي سیمینار لپاره نوم له همدې ځایه اخستل شوی و.

سبا ته د سهار لخوا سیل ته ووتلو ،ماسپښین مو بیا بحث درلود ، دا بحث د لومړي ځل لپاره له خپل وخت څخه یو نیم ساعت ځکه وروسته پیل شو چې نور خلک له بحثونو ستړي و ، د بحث په جریان کې ښه چای، کلچې کېک هرڅه برابر شوي و بحث پای ته ورسېد وروستی ډله ییز بنډار او د خدای پاماني شېبې وې، د هوټل یوه دروازه په ګلانو پوښل شوې وه، ټولو ډېر ګډ انځورونه واخستل، هر یو به له نورو سره خدای پاماني کوله اوله دروازې به چې په ګلانو پرې (samgate)لیکل شوي و بهر ووت.

دا رسمي خدای پاماني او د پروګرام رسمي پای و که نه لا مو هم ګډ ګرځېدل او لیدل کتل درلودل.

د پروګرام ګډونوال چې له نولس هېوادونو څخه راغلي و په دې اتو ،نهو ورځو کې ډېر خواږه او صمیمي شوي و ،ټولو یو بل پسې ژړل، هلته د نارینه او ښځو یو بل غېږ کې نیول او ښکلول کومه بده

(c) ketabton.com: The Digital Library

خبره نه بلل کېده نو ځکه به ښځې او نارینه و کوم لس پنځلس دقیقې یو بل په غېږ کې نیول او ښکلول به یې.

زما په شمول د ټولو له سترګو اوښکې روانې وې خو د سیمین حالت بیا استثنایي و هېڅ زړه یې نه کېده چې له محسن څخه بېله شي.

جدايي مه راولې خدایه

ماجدايي ليدلې نده مړ به شمه

د سیمین په لیدلو څو ملګري باوري شول چې هغه په هغه بدرنګه ، وچ کلک ، شرابي بې خدا پسې مړه ده ، د محسن غاښونه له خیرو زېړ اوښتي و ،شرابو یې رنګ پوډري ته ورته کړی و ، خو((زړه چې مئین شي ښایست نه غواړي))

پروګرام داسې و چې نن ماښام په یوه ډېر انتیک او تاریخي هوټل کې د کوربنو مېلمانه و ماښام ته لا درې ساعته پاتې و او زموږ هوټل هم لېرې و یو ساعت مو په دریم پوړ کې ټال کې وځنګل، د محسن خونه نږدې وه هلته ورغللو خو سیمین لا د مخه هلته تللې وه محسن هم مخ ته د شرابو بوتلونه ایښي و زموږ په ورتګ خوشحاله شو خو موږ مناسبه ونه بلله چې د عاشقانو وروستی دیدن او خلوت خراب کړو بېرته را ووتلو ،د هوټل مخ ته پر څو کیو کېناستو ،ماکتاب لوست چې بیناشاه راغلله خواته مې کېناسته له څو دقیقو وروسته یې راته

(c) ketabton.com: The Digital Library

وویل راځه اطاق ته لاړشو هلته به څه وخورو، څه به وڅښو، کیسي اوخبرې به وکړو ماورته مطالعه پلمه کړه خو هغې مې له لاسه کتاب کش کړ او روان یې کړم.

د بیناشا اطاق هم یو کسیز او د غونډې د ننه تورلي ځای کې و، په فریزر کې ورسره خوراکي او د څښاک شیان پرېمانه وو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

وروستۍ ناسته او د خدای په امانۍ شیبې

مازیګر ناوخته ټول هوټل ته ور روان شو په هوټل کې ډېر بیرو بار و خو موږ ته لا د مخه مېزونه ریزرف شوي و، زه ،کیلي، ،زېبا ، بیناشاه، شعله، او ... پر یوه مېز کېناستلو ، کیلي غږ وکړ چې هرڅه او هرڅومره خوړی لګښت مو پر موږ دی، خو د شرابو پیسې مو پر ځان ، دلته تازه د پسه ، کبانو ،چرګانو ،مرزانو تازه سیخ کباب، نور ډول ډول توکي ،مشروبات ،سوپ، تازه مېوې، فرني باب، پرېمانه و، خوندوره ،ژوندۍ موسیقي غږول کېده، هرڅوک به چې نڅاه ته پورته شو هماغسې سر او تال ورته نیول کېده، هنرمندانو غربي، عربي، ترکي او ایراني ساز غږولی شو.

زموږ محفل کاملاً شخصي او د شخصي ژوند په اړه و کیلي وویل چې یوه لور لري او اوس له دریيم مېړه سره ژوند کوي ، شعلې وویل چې له مېړه یې طلاق اخستی او یواځې اوسېږی، زیبا وویل چې تر اوسه اولاد نلري او ژر یې د زېږېدلو اراده هم نلري، بیناشاه خو هسي هم پېغله وه،ما چې کله د خپلو بچیانو شمېره ورته وښوده ټول حیران شول ،کیلي ته مې د خپل درې میاشتني زوی سجاد عکسونه چې تیار په مبایل کې راسره وو وښودل، ډېر یې خوښ کړ بیا ټولو دا

(c) ketabton.com: The Digital Library

عکسونه ولیدل او ټول خوښ شول ،کیلي راته وویل چې د مېرمن عکسونه دې هم راوښیه ،ماورته وویل چې را سره نشته، خونه یې منله ، چې ډېر یې ټینګ کړم نو ما هم همدا ځو میاشتې وړاندې د نوي ډهلي په قطب منار کې له یوې یمنۍ ښکلې ژورنالیستې سره ګډ انځورونه اخستي و هماغه مې ورو ښودل، نورو ډېر وستایله، زما د یمنۍ خیالي مېرمنې ښکلا ،ځواني، جامه، مود ، ذوق، ستایل هرڅه یې خوښ شول ، شعلې راته وویل چې ته دا نهه ورځې په شخصي جاموکې وګرځېدلې خو مېرمن دې هغه ده د نړۍ په کچه لوړ ذوق لري خو کیلي چې دا انځور ولید سر یې وخوځاوه ماته یې وویل چې ښاغلی حقیار ! یادې د بچیانو شمېر دومره نده چې ته یې وایې او یادې دا مېرمن نده ،ماورته وویل نه زما خبره سمه ده خو ویې نه منله، وروسته یې هغه نور هم د ځان ملګري کړل، کرستوفر لاس را اوږد کړ چې عکس وګوري او منځګړتوب وکړي خو ما مبایل ورنکړ، کیلي ورته وویل چې ته دا افغانانو په دود نه پوهېږې، افغانان هېڅکله هم دخپلو ښځمنو انځور پردي نارینه وته نه ښکاروي، بې ځایه لاس مه وراچوه هغه چې دا واورېدل لاس یې کش کړ او ځوځله یې بخښنه وغوښته.

،وروسته یې خپله دا حیرانتیا هم له موږ سره شریکه کړه، چې د انځور په لیدو نو څه کمېږي یا زیاتېږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ماچې کله د بیناشاه په هکله واورېدل چې تر او سه پېغله ده نو هغه د درانه استاد محمد اصف صمیم ظریفانه خبره راپه زړه شوه، له استاد صمیم څخه چا د یوې مشهورې پښتو ژبې په عمر پخې پېغلې شاعرې په هکله پوښتلي وو چې دافلانۍ پېغله ده که واده؟ نو هغه ورته ویلي وو چې له پېغلتوب څخه یې خدای خبر دی خو مېړه نلري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

جدايي راغله لاري دوه شوې

له دې ځايه چې رخصتيدو بيا مو يو ځايي انځورونه واخستل، تيليفون نمبرې او د ايميل ادرسونه تبادله شول.

بيا مينې را وپاريدلې غيږ کې نيول ، ښکلول ، او ژړل پيل شول ، خو بيا هم له بېلتون پرته بله چاره نه وه ،يو بل مو په ژړا ببل کړ او روان شو زه، سيمين ،فرخنده او استاد قويم خپل هوټل ته راغللو او هغه نور خپلو هوټلونو ته لاړل.

هغو نورو سبا سهار الوت درلود او موږ استانبول ته مازيګر ۵ بجې.

سبا مو کوم رسمي پلان نه درلود ، لس بجې سهار زه ،سيمين او فرخنده نږدې بازار ته په سودا پسې ووتلو ، يو ساعت ګډ وګرځېدلو هغوی غوښتل د نوشهرې لوی بازار تـه لاړې شي، ماځکه منع کړې چې بيا الوت له لاسه ورنکړو خو ويې نه منله، ترې بېل شوم ،يو هوټل ته وختلم ډوډۍ مې وخوړه، په يوه مغازه کې مې ځينې شيان وپېرل او پلی هوټل ته راغللم ګورم پنځه شپږ دقيقې وروسته دوی هم

(c) ketabton.com: The Digital Library

راغللې ویل یې چې له تا تر بېلېدلو وروسته زموږ خوښه هم رانغلله چې لېرې لاړې شو.

له دوه بجو وړاندې مو اطاقونه پرېښودل ځکه چې که له دې وخت څخه وروسته مو اطاق نه وای پرېښی نو دوه سوه ډالره دبلې شپې هم راباندې راتلل ،بکسونه مو په رسپشن کې کېښودل، زه په کوچ کې ویده شوم او هغوی خبرې کولې ،درې نیمې بجې راپسې موټر راغی سامانونه مو یې بار کړل او دنوشیهرې هوایي ډګر ته روان شوو.

په ښار،بازار، رنګینو دښتو او غونډیو کې موټر شاوخوا **۵۰** دقیقې مزل وکړ، لاربندي او ترافیکي ازدحام هم نه و، داچې موږ مېلمانه و نو موټر یې آن د ترمینل تر دروازې پرېښود. همدا چې له دروازې ننوتلو نو دمیز تر شا ناستې ښځې ته مو ټکټونه وروښودل هلته هم بیروبار نه و دستي یې بورډینګ پاسونه راکړل د بکسونو تول او لټولو هم ډېر وخت ونه نیوه، هرڅه ژر او اسانه تېر شول،په ترمینل کې لوکس تشنابونه او کانتین و همدلته مې د مازیګر لمانځه لپاره اودس وکړ ، د انتظار لپاره څوکۍ پرېمانه وې پوره پنځه بجې الوتکې ته د ورختلو غږ وشو، د ترکیې د هوايي کرښې (ترکیش ایرلاین) کوچنۍ بوینګ ته وروختلو، په الوتکه کې تشې څوکۍ هم وې او ګڼ نور سیلانیان هم راسره ملګري شول ، الوتکه پوره پنځه نیمې بجې په نوې (ځغاست لیکې) والوتله ،لاندې په

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوبو کې شفق لامبلې بحرته ورته پراخه اوبه چې شفق د وينو رنګ ورکړی و لړ وړاندې د غونډيو منځ ته ورننوتلې اولړ وړاندې ځنګل ښکاريده ،نورنو رڼا خپله لمن راونغاړله، اوځای يې ستورو او سپوږمۍ ته پريښود ، کله کله پريمانه برقونه او رڼاګانې ښکاره شي چې د لويو ښارونو د موجوديت څرګندوی وي انقره هم نوښهرې ته نږدې ده او الوتکه بايد دانقرې له پاسه استانبول ته راشي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د استانبول رڼا ګانې

شپږ نیمې بجې وې چې الوتکه د استانبول په زرینو رڼا ګانو ورننوتله، لاندې دې چې څومره نظر کار کوي نو رڼا ګانې ،ښکلا ګانې او د طبیعت ترڅنګ د صنعت کرشمې تر سترګو کېږي الوتکه د شمندر پر لور ورتاوه شوه لس دقیقې وړاندې لاړله ، سمندر د استانبول له ناوې ښکلې ښار په دوه برخو ویشلې دی د بحر له منځه د استانبول دواړه خواوې ښکاري ،اسمانځکې ،پېژندل کېږي ،الوتکه بېرته را تاوه شوه ، د ښار بله خوا موهم ښه ولیدله ، په الوتکه کې ځینې خلک کرار ناست دي ،ځینې مطالعه کوي دوی به د استانبول په ښکلا ماړه و خو موږ خپلې سترګې په لسو کې ضرب کړې وې.

الوتکه د استانبول پر ښار ښه تاوه راتاوه شوه بالاخره اوه بجې د مصطفی کمال اتاترک په کورني هوایي ډګر کې کېناستله ، د الوتکې خواته موټر راغی ترمینل ته یې روان کړو ، دا هوایي ډګر هم ډېر لوی دی،موټر څو دقیقې مزل وکړ چې ترمینل ته را ورسېدو ،دلته د دخولي او خروجي او د بکسونو غم نه و ،له استانبول څخه کابل ته پرواز ته پوره اته ساعته وخت و ، له هوایي ډګر څخه بهر راووتلو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ومو پتېيله چې په استانبول کې وګرځو ،فرخندې او سيمين له يوې ټکسي سره خبرې وکړې، بې له دې چې ما او استاد قويم وپوښتي بلې ته ورغلل استاد قويم ماته وويل دوی له تا پوښتنه کړېده چې چېرې ځو ، ماورته وويل نه، هغوی ته په غوسه شو ورته ويې ويل کم ترکمه مور، خو خبر کړئ چې چېرې مو بيايئ؟

فرخندې هم رټ ځواب وکړ: ستا خبرولو ته اړې نه يو ،ته کولی شې خپله خپل تصميم ونيسې ، مامداخله وکړه ورته ومې ويل خير تاسې چې تنها خوشحاله ياستئ نو مور به خپل تصميم ونيسو ستاسو دې الله مل شي، نجلۍ ببرته را ماته شوه ويل يې،نه نه ولې مور ستاسو په ډاډ ګرځو، يو ځای ځو ما ورته وويل نوبيا ښه ده چې له چا وپوښتو چې د سيل مناسب ځای او يا ګرم بازار کوم دی، چې هملته ورشوو له پوښتنې وروسته مو پرېکړه وکړه،چې جيولري يا د ګاڼو بازارته لاړ شو، دوی هم پرته له دې چې له ټکسي سره د اجورې خبره وکړي ټکسي ته وختل،ما ورته وويل چې ګورئ له ټکسي سره خوبيه معلومه کړئ، بيا به ورسره په لانجه پاتې ياستئ، سيمين وويل راځه وېرېږه مه ځومره به واخلي، خير ما ټکسيوان ته وويل چې تر جيولري بازار څو اخلې هغه وويل داچې تاسې مسافر ياست نو خير شپېته ډالر به راکړئ، سيمين او فرخندې چې دا واورېدل اوه ـ اوه يې ډېر وکړل، ژر ببرته راښکته شولې، بالاخره په پنځوس ليرو مو موټر پيدا کړ ورته مو وويل چې د استانبول په مشهورو او

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښکليو واټونو به مو جيولري بازارته بيايې ،ټکسيوان ښه سړي و ښه ډېر يې وګرځولو او ښه مزل يې هم کاوه بېروبار هم کم و په ټکسيم چوک جيولري بازارته لاړ، دده په وينا اويا کيلو متره لار يې وهلې وه په جيولري بازار کې يو مارکېټ ته ننوتلو ،مارکېټ نه وسم، ښار و ، لس پوړه ،په هر پوړ کې سلګونه دوکانونه د مارکېټ په منځ کې څو ځايه هم برېښنايي پوړۍ ، هم لفت او هم د پلي ختلو لپاره پوړۍ جوړې وې.

دري پوړه يې تر ځمکې لاندې و ،ترځمکې لاندې هوټلونه، د فاست فوډ(بېړني خوراک) او مشروبات دوکانونه و،دا دوکانونه ډېر پراخ او ډېر ډک وو، په هر پوړ کې څو کتاره دوکانونه و دې لوی مارکېټ ته سړی حيرانېده.

په هر دوکان کې څو څو تنه پېرونکي ولاړ او ناست وو چې ډېره برخه يې ښکلې انجونې وې، استانبول په بې حجابۍ اوبد حجابۍ کې تر اروپا کم ندی، د ډېرو کمو به د تيو څوکې ، ورنونه او سرپټ و ، غوټه ډېره برخه يې په يو بنين او نېکر کې ګرځېدل، د ترکانو ښکلا خو ټول مني ددوی د سپينو متو ، ورنونو او ګلابي اننګو په ليدو به ماته دا ټپه ډېره ذهن ته راتلله:

کلي کې يو لېونی نشته

سپينې پايڅې مې په پنډۍ خوله لګوينه

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا ځـواني، دا مسـافري، دا جـادوګره ښـکلا ، دا ازادي او دا ډک جېب او د استانبول تخنوونکې او لمسوونکې ښکلا.....نو دچا پلار بـه ورته تاب راوړي.

پـه مارکېټ کـې د افغانسـتان پـه انډول هرڅـه څو چنده قېمتـه و ، يو جوړه منځني بوټان ۴۰۰ ليري ،هغه مهال په کابل کې يـو ګرام عربي سره زر پـه ۲۲۰۰ افغـانيو و خـو هلتـه مـو چـې بيـه کـړل نـو لـه ۳۰۰۰ زره افغانيو هم قېمته تمامېدل.

يو منځنی ساعت په ۲۰۰۰ ليرو ،يو سينه بند پـه ۵۰ ليرو يا شاوخوا ۱۸۵۰ افغانيو و.

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې خان یې په یاران یې

ما غونډتل په استانبول کې له دې څو ساعتونو اعظمي ګټه واخلم زما د طبیعت یو خوږ ملګري ډاکټر نصیرله څو کالو راهیسې هلته اوسېده.

راته یې ویلي و چې په تکسیم میدان کې اوسېږي چې ټیلیفون مې ورته وکړ دستي یې غوږ ی واخست کله مې چې ورته وویل په استانبول او په جیولري مارکیټ کې یم نو ډېر خوشحاله شو ویل یې دادی په لس دقیقو کې دررسېږم،له ملګرو سره مې خبره شریکه کړه ما ویل ښه ده چې هر یو ازاد او په خپل طبیعت وګرځو ، ورته مې وویل دوه بجې به په هوایي ډګر کې سره یو ځای شو.

ترڅو چې لاندې راتللم او د مارکیټ له مخ څخه د سړک پر سر تم ځای ته برابرېدم نو ډاکټر نصیر راغلی و.

بیا هم ډېر خوشحاله شو ، ما د ترکیې په لار یونو کې تکسیم میدان نوم ډېر اورېدلی و ماډاکټر نصیر ته وویل چې لومړی تکسیم میدان ته ځو ، هغه په خندا شو ویل یې تکسیم نږدې دی وروسته یې ویل لومړی یو بل ځای ته ځو ټکسي ته وختلو ، څو شېبې وروسته د یوې

(c) ketabton.com: The Digital Library

لویې ودانۍ مخ ته ښکته شو، ګورم لوی او لوړ هوټل دی او د پاسه پرې میرټ هوټل لیکل شوي دي، ډاکټر صاحب وویل لومړی دلته ډوډۍ خورو بیا به ښه ډېر وګرځو ،ماورته وویل چې اشتها نلرم خو ویې نه منله ، په لفت کې نهم پوړ ته وختلو ، د کړکۍ ترڅنګ کېناستلو د استانبول او تکسیم میدان ښه سیل ترې کېده ښه مزه داره ډوډۍ مو وخوړله، ډاکټر نصیر راته وویل چې دا د استانبول مرکزي سیمې دي. بهرنیان ډېر همدلته د تکسیم میدان شا وخوا هوټلونو کې اوسېږي، دلته په هوټلو کې هرڅه پرېمانه دي اوشراب، خو په ټوله ترکیه کې له اوبو ارزانه دي.

هر ډول ګران بیه او ارزان بیه انجونې له یو ساعت څخه تر څو میاشتو له کوم تکلیف او تشویش پرته شته دي، دا چې دا سیمه د بهرنیانو د اوسېدلو ده نو پولیس هوټلونه ته نه ورتاوېږي، انجونې خپل کاروبار او غریبي ازاده کوي.

هغه له یوه ټکسیوان سره د کیلومټر په حساب خبره وکړه ورته یې وویل چې څو ساعته به له موږ سره یې.

ما د مشهور ترکي طنز لیکونکي عزیز نسین د سیاسي طنزونو هغه ټولګه (D D) چې هغه یې د لیکلو په تور پنځلس کاله بند تېر کړی او محترم ډاکټر فرید بزګر د خرمړي په نوم پښتو ته ژباړلې څوځله لوستې ده په خرمړي کې د (یو بهرنی په استانبول کې) تر سرلیک لاندې یوه خوندور طنز دی عزیز نسین په طنزیه ژبه د دې بهرني

(c) ketabton.com: The Digital Library

سیلاني کیسه انځور کړې چې په استانبول کې تر استانبولي ډېر بلد و او د ډېرو مشهور، لوړ بیو ، کم بیو هوټلونو ، پارکونو ، حمامونو سرایونو ، موزیمونو ، سینماګانو ، تیاترونو او ... ادرسونه او معلومات ورسره و ، په داسي حال کې چې استانبولي په دې اړه تر هغه ډېر کم معلومات درلودل.

ما ډاکټر نصیر ته وویل چې د استانبول په اړه چې ما څومره اورېدلي هغه خو په دوه اونۍ، کې هم لیدلی نشو ، خو د وخت ته په پام سره ډېر مشهور ځایونه راوښیه ،هغه هم ښه کړه هغه ښه ترکي وایي ډرېور ته یې څه وویل او روان شو ،لږ وړاندې یې موټر ودراوه ښکته شو راته یې وویل دا د اسیا او اروپا دلویو وچو سرحد دی، تر دې خط دیخوا اسیا او اخوا اروپا ده ، راځه یو قدم په اسیا او بل پر اروپا کېږده چې انځور دې وباسم، لږ وړاندې موټر پر ډېر یو لوړ او اوږد هوایي پول ور وخوت ، دا فولادي پول د بسفرپر تنګي ،په کال ۱۹۷۰ زېږدیز جوړ شوی (۱۱۵۰) متره اوږد(۳۹) پلن او (۱۰۵) متره له سمندر څخه لوړ دی، دپله له بیخ څخه داوبو ترسطحې واټن ۶۲متره دی.

د پوال له لاندې نه ښکاري خو پاس دواړو خواو ته دپلې لار ترڅنګ شپږ سړکه هم لري یعنې په یو وخت کې پرې شپږ موټر ځاییږي، پول ډېر ښکلی ځراغان او ماډرن دی، موټر پرې په سل

(c) ketabton.com: The Digital Library

او یو سل او شلو کې تېرېږي دا پول لاندې کومه ستن نلري ،ټول په کېبلونو تړلی دی د پله له پاسه ،لاندې سمندر ښه خوند کوي.

د دې پله په لیدلو ماته په افغانستان کې د امریکایانو په مرسته د جلال اباد ـ کونړ پر لار د کونړ پر سیند هغه جوړ شوي څو پلونه را یاد شول چې میلیونه ډالر پرې حساب او پر افغانانو احسان شول ، خو کیفیت یې دا سې وو چې له پرانیستې وړاندې ونړېدل، هغه پول هم را په زړه شو چې له جوړېدلو وروسته چې کله پرانیستل شو نو د هغې انجیو رئیس چې د دې پول پر جوړولو یې میلیونونه ډالر اخستي و له موټر سره د دې پله له پاسه له دې وېرې چې دا پول ونه نړېږي او دی د سیند مستو څپو ته حواله نشي، تېریدلو ته نه چمتو کېده؟

په ښار کې ډېر وګرځېدو زما په غوښتنه یې د ترکیې تر ټولو لوی او ښکلي مسجد سلطان احمد ته ورو ستم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

رښتيا هم عاشق ړوند وي

يوه بجه په زورلو سوداګريز مرکز کې له موټر څخه ښکته شو ټکسي مو رخصت کړ، ډاکټر نصيرراته و ويل راځه چې د استانبول ميټرو هم درباندې وګورم او ورو ـ ورو به هوايي ډګر ته هم نږدې شو، هغې بربښنايي زينې ته ورغللو چې ميټرو ته ورښکته شو بده، ماپه اروپا او روسيه کې ډېر زيات داليدلي چې هلک او انجلۍ دنورو په وړاندې او په ډک بازار کې له يوبل لاس تاو او يوبل ښکل کړي، شونډې يې په شونډو کې ونيسي، آن په غېږ او زنګانه يې کېنوي، په ترکيه او په ځانګړې توګه په استانبول کې هم دا دود ډېر زيات دی، هر شل د برش متره وروسته همدا سې يوه صحنه ويني خو دا صحنه بې بېلګې ده او ښايي لوستونکي هم لږ ورسره مخ شوي وي، او د حيرانتيا خبره داده چې په يوه اسلامي هېواد کې هغه هم دا سلامي خلافت او عثماني امپراطورۍ په زېږنځی کې ترسره کېږي.

څو کاله وړاندې کله چې ما په پژواک خبري اژانس کې کار کاوه نو زموږ يو ملګرى او همکار هند ته تللی و ،کله چې ببرته را وګرځېد نو موږ ته يې د ډهلي کيسې کولې، د کيسو په منځ کې يې د ډهلي دشاهي مسجد يادونه وکړه کله يې چې دا مسجد را پېژندنو لږ په

(c) ketabton.com: The Digital Library

وجد راغی غږ یې پورته او توازن یې خراب شو ویې ویل ((د حیرانتیا خبره داده چې دا مسجد څلور سوه کاله پخوا جوړ شوی دی او هغه هم د مسلمانانو په لاس)) زموږ دوست او د هرچا دوست ښاغلي نعمان (دوست) د دې خبرې په اورېدلو نور خپله خندا ټینګه نکړی شوه پخ یې وهل ورته یې وویل نو ستا خوښه وه چې دا دومره لوی او ښکلی مسجد هندوانو جوړ کړی وای.

نو تاسو به هم وایئ چې په اروپا او امریکا کې خو اخلاقي کوډونه او حدود نشته، دا سمه ده چې هلته دموکراسي او ازادي شته خو پولې لري، دا خو مسلمانان دي چې په هر کار کې افراط کوي او پولې ماتوي.

کیسه داسې وه چې کله موږ په بربېښنايي پوړیو لاندې مېټرو ته ورښکته کېدلو د استانبول میټرو هم د روسیې د سانکت پیټرزبورګ د میټرو په څېر ترسمندر لاندې تېرېږي، نو ځکه ډېره ژوره ده، نو زموږ په څېر لسګونه کسان نور هم پر پوړیو لاندې روان و ، ګورو چې یو هلک او یوې انجلۍ یو بل به غېږ کې کلک نیولي او یو د بل شونډې زبېښي ،انجلۍ کاپره ډېره ښکلې هم وه په همدې کې هلک ډېر ګرم شو موږ ټول ورته ګورو چې دا نجلۍ د پطلون کمربند ته یې لاس کړ کمربند یې پرې خلاص کړ نبکرا و پطلون یې لږ وښویول د انجلۍ کوناټې یې نیم لوڅ کړ او کرار کرار یې لاس پرې واهه، دوی

(c) ketabton.com: The Digital Library

دومره مدهوش و چې دا ټول خلک ورته بتان او ټول سرونه ورته کدوان ښکاریدل.

په روسیه، ایران او ځینو نورو هېوادونو کې د مترو کرایه یوه ده، لیرې ځې او که نږدې، خو په هند او ترکیه کې بیا د مسافې په اندازه ده له مونږ څخه یې هم د هر تن په سر د ټکټ پنځه لیرې واخستلې، یو ځای کې ښکته شوو، پاس لاړو ډاکټر نصیر وویل چې همدا پخپله تکسیم میدان دی، له دې ځایه په ملي بس کې مصطفی کمال اتاترک هوایي ډګر ته ځو، هلته یوې غرفې ته ورغی په لس لس لیرو یې دوه ټکټونه را واخستل، ښکلي او لوی بس ته وختو، بس پوره ۵ دقیقې وروسته حرکت وکړ ډاکټر صاحب وویل دا بس پر داسې لارو ځي چې د ښار ډېرې برخې درباندې ګوري رښتیا هم بس د استانبول پر واټونو ښه تاو راتاو شو دوه بجې د اتاترک نړیوال هوایي ډګر مخ ته ښکته شو، ډاکټر نصیر د بورډینګ پاس د اخستلو تر ځایه راسره ملګری و نور نو ده ته د وړاندې تللو اجازه نه وه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

یا لندن یا مرگ

اتاترک نړیوال هوایي ډګر ډېر لوی او د څو ترمینلونو درلودونکی دی، وخت کم و وارخطاوم چې له پرواز نه پاتې نشم، د خروجي د وهلو ترځایه ډېره لاره وه دلته تل ډېر بیربار وي، دا نړیوال هوایي ډګر د ترانزیت د مرکز او د الوتلو د تبادلې منځی دی ، دلته په هرو څو دقیقو کې یوه الوتکه کېني او یوه الوځي د خروجي وهلو ځای ته چې لاړم په یوه سالون کې له ډېرش غرفو ډېرې وې خو هر غرفې ته اوږده کتارونه ولاړ و خو مامورینو سم کار کاوه ،د افغانستان په څېر بیروکراسي او کارماتونه نه وه ،په څو دقیقو کې نوبت راغی، خروجي مو ووهله هغې دروازې ته ورغللم چې کابل ته ترې الوت کېږي، په بورډنګ پاس کې یې اته ویشتمه دروازه لیکلې وه په پوښتنه مې پیدا کړه چې ورغللم ګڼ نور افغانان هم راغلي و.

ماهغې بربېښنایي لوحې ته چې د الوت وختونه ،د وتلو دروازې او د الوتکو نوعیت پرې لیکل شوي وي کتل چې یو دریشي کړي ښکلي ځوان راغخه په پښتو د الوت په اړه پوښتنه وکړه، راته یې وویل چې په ټلویزیون کې یې ډېر لیدلی یم ،ماورته وویل راځه چې هلته کېنو نورې خبرې به کوو ، ترې وم د ماشیني دوکان چل مې زده کړ پیسې

(c) ketabton.com: The Digital Library

مى ور واچولې اوبه او پېپسي مي ترې را واخستې، دې ځوان خپل
نوم جان اغا ، دلغمان ولايت دمرکز او سېدونکى را وپېژانده ويل يې
چې پلار يې غريبکار او په مزدورۍ يې ژوند روان دی، په پور او
پېغور او دکور د سامان په پلورلو يې نهه لس زره ډالره پيدا کړل او په
ډېرو خطرناکو لارو او ځنګلونو لومړی له افغانستان څخه ايران ،بيا
ترکيې او بيا يونان ته ورسېد ،دده په وينا ،غوښتل يې دنورو افغان
ځوانانو په څېر ځان وروستي هدف(لندن) ته ورسوي، دوه کاله يې د
يونان په کمپونو کې تېر کړل په دې دوه کالو کې يې د ورځني لګښت
او له يونان څخه د وتلو لپاره څلور ځله له کوره نورې پيسې هم را
وغوښتې خو بخت ورسره ياري ونکړه، هرځل به ناکامېده،دی وايي
له يونان څخه ايټاليا. لندن او د اروپا ځينو نورو هېوادونو ته يو ډول
کوچنی بېړۍ چې دوه درې تنه پکې ځايېږي، ځي او دومره چټکې
دي ، چې د دولتونو د ګشت او ګزمې بېړۍ هم ورپسې نه رسېږي
دابېړۍ دوه زره يورو اخلي او انسان يا هدف يا ګور ته رسوي، په دې
بېړيو کې د مرګ د چانس سلنه اويا او د رسېدلو د پرش ده، دی وايي
کورنۍ يې په دې بېړيو کې له سفر څخه ډېر منع کړ خو ده د کلي اوتره
او تربور د پېغور له کبله بېرته ستنېدلو ته زړه نه ښکاوه، له پلار څخه
يې وغوښتل چې هرځنګه کېږي ده ته دوه زره يورو ورولېږی او د
ژوند دا قمار هرو مرو وهي خو پلار يې چې هرڅو مره سر اوتندی
وواهه ايله يې دوه زره ډالر برابر کړل، په دې پيسو داکار نه کېده،

(c) ketabton.com: The Digital Library

پاسپورت یې لا پخوا څېرې کړی و، دکور فشار هم ورباندې ډېر و هېڅ چاره نه وه له دې دوه زرو ډالرو هم ایله همدومره پاتې شول چې دکابل هوایي ټکټ پرې وشي، بالاخره د زهرو غړې کوي په یونان کې د پناه غوښتونکیو اداري ته ځان سپاري هغوی ورته په یوه کاغذ لاسلیک او مهر لګوي او دهمدې ورقې په مټ د الوتکې ټکټ اخلي او بېرته د ترکیې له لارې کابل ته ځي، له ده سره له کابل څخه لغمان ته دتللو د موټر کرایه هم نه وه، نابلده هم و کله چې کابل ته راورسېدو نو تر محمود خان پله پورې ما ورساوه او کرایه مې هم ورکړه.

دا یو اغاجان نه و چې له یونان څخه راستون شوی و، پنځه شپږ نور ځوانان موهم ولیدل چې برخلیک یې له اغاجان سره ورته و، آن ځینو خو یې دوه کاله بند هم تېر کړی و

له جان اغا سره په خبرو بوخت وم چې د جناب پیر سید احمد ګیلاني په دوهم اوکشر زوی ښاغلي سید محمد ګیلاني مې سترګې ولګېدلې سید محمد ګیلاني دامهال په اردن کې دافغانستان سفیر و، ،سفیران سیاسي پاسپورت، دیپلوماتیک مصؤونیت او ځانګړی پروتوکول لري،هغوی (VIP) یا ډېر مهم اشخاص وي او له (VIP) لارو څخه الوتکو ته ورځي، خوما ونه غوښتل چې له ده وپوښتم ولې له عمومي لارې سفر کوي، له ده سره مې هم دافغانستان دملي اسلامي محاذ چې دامهال یې زه دفرهنګي کمېټې رئیس وم پر کړنو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډېر بحث او مشورې وکړې، د مرکې او بحث لپاره مو کافي وخت درلود.

له ده مې اجازه وغوښته چې د خپلو ملګرو پوښتنه وکړم، لږ وړاندې سیمین او فرخنده کلکې ویدې وې او استاد قویم ناست و، له ما ګیله من و چې دوی مې یواځې پرېښودل ویل یې دوی چې له جیولري مارکېټ څخه راووتل نو لږ وګرځېدل او بېرته هوایي ډګر ته راغلل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دسفرپای

بالاخره درې نیمې بجې الوتکې ته د ورختلو غږ وشو په الوتکه کې زما یو خواته استاد قویم اوبلې خواته فرخنده برابره شوه.

د ترکیې دهوایي کرښې اړوند الوتکه د رڼا ګانو او څراغان له ښار څخه والوتله خلک بې خوبه وو دالوتکو خدمه و مخکې ترمخکې په هر سیټ کې یوه پراشوټې کوچنۍ خلته چې د خوب ټوټه یې عینکې او جرابې پکې وې ایښې وې ،ډېر خلک ویده شول ماکتاب را واخست، خو ګروپونه یې ګل کړل، لپ ټاپ مې را واخست، د اوبو دبوتلو وېش پیل شو ، لږ وروسته ګروپونه بېرته روښانه او ډوډۍ یې راوړه سپرلیو په بې رغبتۍ وخوړه له ډوډۍ وروسته بېرته ګروپونه مړه او تیاره حاکمه شوه، زه هم ویده شوم خوکله مې چې سترګې وغړولې نو دالوتکو له کړکیو بهر تود لمر ښکارېده.

نهه بجې یې دکابل هوایي ډګر ته د نږدې کېدلو او دکمربند د تړلو غږ وکړ پاوباندې نهه بجې الوتکه کابل ته راورسېده، دکابل پر فضا یې اوږده دوره وکړه ،ختیځ ته لاړه آن د سروبي بازار هم ښکارېده، کله چې الوتکه دکابل پر سپېرو غرو او غونډیو ، تاوېده اوپه ځانګړې توګه د کابل دهوایي ډګر دشاوخوا بي بي مهرو تپې ،نادرخان مېنې (

(c) ketabton.com: The Digital Library

خیرخانې) قصبې ، بت خاک ، او مرنجان د تپو پر غاړو او څوکو خړ او ختمین کورونه او سپیره او له ګرده ډک چاپیریال وویني او د استانبول د طبیعت او صنعت د ګډ امتزاج محصول له ښکلا ، تک شین فطرت ، اسمانڅکي ، د ښار په منځ کې تک شین سمندر ، رنګین کورونه اورنګین ښار یې په زړه را وورېږي ، نو داسې انګېري چې ګویا د ژوند یو له نړۍ د مړو هدیرې ته راغلی یم ، خدای شته همدې تصور په زړه کې ډېر وځورولم او هرځل چې له بهرني سفره کابل ته را رسېږم نو همدا مقایسه مې ځوروي.

دلته د دخولې وهلو ته په کتار ودرېدو ، د استانبول د کتارونو په انډول دا بیروبار له نشت سره برابر و خو بیا هم کوم نیم ساعت په لیکه ولاړ وو ، سیمین او فرخندې ته مې کلک ست وکړ خو فرخندې ویل چې همدا نن مزار ته روا نه ده په دې ډول دا سفر هم پای ته ورسېد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د تحريك يادښت

د افغانستان ملي تحريك د (۱۳۹۳ ل) کال په پيل کې له خپلو ګرانو هېوادوالو سره ژمنه کړې وه چې د دې کال په بهير کې به (شل عنوانونه) بېلا بېل ديني، علمي، ادبي او ټولنيز اثار خپلې ټولنې ته وړاندې کوي. ملي تحريك دا ژمنه د ياد کال د کب پر (۲۸)مه نېټه پوره او د يوې پرتمينې غونډې په ترڅ کې يې شل عنوانونه علمي اثار هېوادوالو ته وړاندې کړل.
ملي تحريك په ياده غونډه کې ژمنه وکړه چې د (۱۳۹۴ ل) کال په بهير کې به انشاء الله د خداى (ج) په نصرت ټول ټال سل (۱۰۰) عنوانه بېلابېل علمي اثار ټولنې ته وړاندې کوي. طبيعي خبره ده چې دا اسانه کار نه دى، ډېر زيات زيار او زحمت ته اړتيا لري، خو ملي تحريك ټينګ هوډ کړى چې خپله دا ژمنه به هم د تېرې ژمنې په څېر عملي کوي. دا اثر چې ستاسو په لاس کې دى د همدې (سل عنوانونو) ژمنه کړو اثارو له جملې څخه دى، چې د چاپ جامه اغوندي. ملي تحريك هيله لري چې له دې اثر څخه به زموږ هېوادوال په زړه پورې ګټه پورته کړي. ملي تحريك له ټولو هغو ليکوالو، ژباړونکو، سمونچارو، مالي او معنوي مرستندويانو او چاپ چارو څخه چې ددې اثارو د چاپ په دې ټول بهير کې يې يو بل سره مرسته او ملګرتيا کړې او دا فرهنګي بهير يې برياليى کړى، د زړه له کومې مننه کوي او کور وداني ورته وايي.

د هېواد د فرهنګ د ښېرازۍ په هيله

د افغانستان ملي تحريك فرهنګي څانګه

(c) ketabton.com: The Digital Library

مننه او کور ودانی

د افغانستان ملي تحریک د هېواد پال او فرهنګپال شخصیت ښاغلي (حاجي محمد انور اخندزاده) څخه د زړه له تله مننه کوي چې د دې اثر چاپ ته یې اوږه ورکړه. ملي تحریک ویاړي چې د علمي اثارو د چاپ لړۍ یې پیل کړې ده. دا لړۍ به دوام لري. موږ له ټولو درنو هېوادوالو څخه په خورا درنښت هیله کوو چې په خپل معنوي او مادي وس د کتابونو د چاپ دا لړۍ لا پسې وغځوي.

یو ځل بیا د دې اثر له لیکوال او چاپوونکي څخه د زړه له تله مننه کوو چې د دې اثر د لیکلو او چاپولو جوګه شول.

په فرهنګي مینه

د افغانستان ملي تحریک

(c) ketabton.com: The Digital Library

د خپرونو لړ: ۴۶

د افغانستان ملي تحریک
www.melitahrik.com

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library